

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

U susret XX. Svjetskom danu mladeži
– Köln 2005.

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der
kroatischen katholischen
Gemeinden in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@t-online.de

kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in
Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Ljubica
Markovica-Baban, dr. Adolf
Polegubić, Antonia Tomljanović-
Brkić, P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Naslovnica:

snimio: A. Polegubić

Posljednja stranica:

snimio: A. Verzotti

ZAHVALA

Papa zahvalio hrvatskim dušobrižnicima iz Zapadne Europe

Hrvatski su pastoralni djelatnici iz Zapadne Europe sa svoga godišnjega pastoralnog susreta u Bergisch Gladbachu početkom listopada 2003. preko Apostolske nuncijature u Zagrebu uputili brzojav Svetome Ocu u povodu 25. obljetnice Njegova pontifikata. Dana 9. prosinca 2003. došla je zahvala iz Tajništva Svete Stolice naslovljena na dubrovačkog biskupa, predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu HBK i BK BiH mons. dr. Želimira Puljića. Tekst zahvale, koju je potpisao nadbiskup Leonardo Sandri, zamjenik za opće poslove Državnoga tajništva Svete Stolice, donosimo u cijelosti:

Preuzvišeni Gospodine,

Sveti je Otac primio cijenjenu čestitku, koju ste mu zajedno s velečasnim ocem Josipom Bebićem, Reda manje braće, delegatom za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, i sudionicima susreta hrvatskih dušobrižničkih djelatnika iz Zapadne Europe održana u Bergisch Gladbachu od prošloga 6. do 9. listopada 2003., poslali u prigodi 25. obljetnice Njegove papinske službe.

Prvosvećenik Vam na tome od srca zahvaljuje, a navlastito na molitvi za njegovu apostolsku službu i za potrebe Crkve i svijeta. Njegova Svetost svekoliki raznovrsni i svake hvale vrijedni rad hrvatskih katoličkih dušobrižnika u inozemstvu u prilog promaknuća vjere i kulturne baštine povjerenih im vjernika preporuča zagovoru i zaštiti Presvete Bogorodice, koja se u hrvatskim krajevima zaziva i kao Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, te Vama, velečasnome ocu Josipu Bebiću i svim ostalim čestitarima od srca udjeljuje apostolski blagoslov.

Priopćujući Vam ovo, vrlo rado koristim ovu prigodu da Vas, uz veliko poštovanje, srdačno i bratski pozdravim,

uvijek odani u Kristu Isusu

nadbiskup Leonardo Sandri

zamjenik za opće poslove Državnoga tajništva

SINGEN Pastoralna suradnica Dinka Galić u zasluženoj mirovini

Dugogodišnja pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Singen Dinka Galić oprostila se 30. studenoga na misnim slavljinama od svoje zajednice u kojoj je provela veliki broj svojih radnih godina. To je bio ujedno prije odlaska u mirovinu njezin posljednji radni dan u HKM Singen. U toj su prigodi na misama u Konstanzu i Singenu nastupili misijski zborovi. U Singenu se na kraju mise od nje oprostila i skupina „Mandolina“. Gospođa Galić se posebno oprostila od pjevačkih zborova iz Singena i Konstanz u popodnevnim satima toga dana u Konstanzu.

Došla je u HKM Singen 1. ožujka 1979. godine na mjesto pastoralne suradnice. Poučavala je djecu u vjeronauku, pripremala prvopričesnike i potvrđenike, uvježbavala pjevanje u zborovima u Konstanzu i Singenu, svirala na orguljama na misama, predvodila pjevanje na raznim mjestima na području misije, radila je u uredu, posjećivala bolesnike i obitelji. Posebno se posvetila radu s mladima i djecom u poučavanju sviranja na mandolinama i gitarama kroz nekoliko generacija. Tako je jedna skupina ostala zajedno aktivna punih deset godina družeći se i učeći hrvatske pjesme, kako crkvene tako i narodne i zabavne. S mandolinama su često nastupali na hrvatskim misijskim priredbama, u raznim prigodama po gradovima na području misije, a i na olimpijadama i šire. Bila je aktivna i u pripremanju priredaba za nikolinje, Majčin dan, u organiziranju hodočašća u Gospino svetište u Birnau te drugim slavljinama u misiji. ■

● 89. SVJETSKI DAN SELILACA:

Odlučnije suzbi-
jati rasizam,
ksenofobiju i
pretjerani nacio-
nalizam

str.

8

● INTERVJU: Dr. Marko Samardžija

Pravo na vlastiti
jezik — jedno
od temeljnih
ljudskih prava

str.

6

● REPORTAŽA: HKM Stuttgart

Misija — ku-
tak domovi-
ne u
Stuttgartu

str.

10

Neobičan franjevac:

Pok. fra Pavao Melada

20

VJERA I MUDROST ŽIVLJENJA:

Ante Vučković • Malo je potrebno

Isus nije imao ništa na sebi i bio je bez zemlje, kuće ili vlasništva. Živio je u krajnjem siromaštvu, a imao je ispunjen život.

12

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:

Svjetski dan mladih — svetkovina susreta

Svjetski dan mladeži je hodočasnički put mladih ljudi. Oni se na njemu susreću jedni s drugima i s Isusom Kristom.

O. Jozo Župić • Anđeo jasnoće

22-23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE

P. Josip Bebić: Alles hat seine Zeit!

Prälat Heinrich Heming: Für eine erneuerte Migrantenseelsorge

Antonija Tomljanović-Brkić:

Diese Jugend von Heute

13-15

Bilo bi poželjno da hrvatski pastoralni djelatnici već sada na početku godine dostave u Ured u Frankfurtu sve važne obavijesti o svojim terminima, obljetnicama i sl.

Prilika za novi početak

Na početku godine diplomati dolaze Svetome Ocu na novogodišnje čestitanje. Tako je bilo i ove godine 12. siječnja. U toj prigodi Papa je kazao kako je više nego ikada potrebno učiti iz znanja daleke i bliske prošlosti te kako rat ne rješava sukobe među narodima. Posebno je još jednom istaknuo kako je velika odgovornost kršćana za svijet. Početkom godine održavaju se i ekumenske osmine za jedinstvo kršćana. Prilika je to da predstavnici različitih kršćanskih Crkava i zajednica zajedno dadu priliku za novi početak i to upravo na početku nove godine, te da se kroz molitvu otvaraju Duhu Božjemu, kako bi ih nadahnulo u njihovu odgovornom djelovanju. Katolicima je upravo Drugi vatikanski sabor odredio i službeni stav prihvaćanja ekumenskog puta, kako je to istaknuo pomoćni zagrebački biskup mons. dr. Vlado Košić. Stoga se od kršćana katolika u svakodnevnom životu očekuje ekumensko i dijaloško djelovanje, gradnja mostova i prihvaćanje drugih i drugačijih. Ne može netko biti vjernik zatvarajući se u sebe; od njega se

prije svega očekuje konkretno djelovanje u društvenoj sredini. Nova godina je ujedno i prilika za zanosniji početak djelovanja u hrvatskim katoličkim zajednicama u Njemačkoj. To je milosna prilika za traženje novih putova djelovanja, kako s Hrvatima katolicima prve, tako i druge i treće generacije.

Kako bi i Hrvatski dušobrižnički ured mogao učinkovitije djelovati na povezivanju svih hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, bilo bi poželjno, da hrvatski pastoralni djelatnici već sada na početku godine dostave sve važne obavijesti o svojim terminima, obljetnicama, imendanima, rođendanima i sl. Bilo bi poželjno slati i sve drugo što je od općeg značaja, primjerice neke važne povijesti te druge važne dokumente.

I ovoga puta izražavamo zahvalnost svima vama koji čete i u ovoj godini podržavati sve aktivnosti Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda. Poglavitito smo vam zahvalni za 26 godina podupiranja „Žive zajednice“.

Neka sve prati blagoslov Božji!

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Sve ima svoje vrijeme

Ušli smo u novu godinu. Na njezinu pragu stojeći nitko ne može znati kakva će nam biti i što će nam donijeti. Sin Božji zna jedini, jer u njemu se nalazi „sakriveno“ sve „blago mudrosti“ i znanja (Kol 2,3). Stoga prebacimo svu svoju brigu Gospodinu i molimo ga usrdno. Za nas je važno znati da sve ima svoje vrijeme i da sve treba svoje vrijeme. Bog sveti liječi nas u vremenu — kroz vrijeme — i napokon od vremena. Uzmimo si vremena, pustimo njemu da nas liječi! Bog je po svome Sinu „kad se napunila punina vremena“ blagoslovio vremensko. I zato možemo slobodno reći da u vremenskom leži vječno spasenje. Blagoslivljajmo i mi svojim radom i životom vrijeme prije nego nas ono mimoide. Vrijeme je, biblijski gledano, usmjereno prema cilju i ide prema ispunjenju

Božjega kraljevstva. Prijelaz iz jedne u drugu godinu pruža nam prigodu da se prisjetimo prošloga i da pogled bacimo prema budućem. Za sve naše propuste i neiskorišteno vrijeme molimo Gospodina da nam se smiluje. Bacimo za trenutak pogled u prošlu godinu i upitajmo se jesmo li iskoristili vrijeme što je najbolje moguće da se Bog s nama proslavljuje?

Svako novo vrijeme zahtijeva od nas uvijek novo poslanje na putu prema vječnom vremenu. Sam Bog zna koje nam se mogućnosti nude u vremenu koje je pred nama. Molimo se Bogu svakodnevno da po nama nemoguće postane mogućim kako bismo mogli dobro prosuditi što nam je sada i ovdje činiti.

S tim mislima želim svima mir i dobro u novoj godini.

Vaš fra Josip Bebić

Jasna Papina poruka moćnicima ovoga svijeta

Papa Ivan Pavao II. redoviti godišnji susret s diplomatima akreditiranim pri Svetoj Stolicima imao je 12. siječnja. Papa je u toj prigodi još jednom ponudio svoj pogled na svijet u 2003. godini.

Svake se godine ponavlja isto, rekli bi neki: diplomati dolaze na novogodišnje čestitanje papi Ivanu Pavlu II. u Vatikansku palaču. No, nikada nije isto, jer je u 25 godina pontifikata, uz činjenicu da 174 države imaju diplomatske odnose sa Svetom Stolicom, poljski Papa doista postao prvim moralnim autoritetom, koji svaku prigodu koristi kako bi upozorio na svjetske probleme i ponudio rješenja. Redoviti godišnji susret s diplomatima akreditiranim pri Svetoj Stolicima, s predstavnicima brojnih država, izvanredna je prilika za to. U Dvorani Regia u ponedjeljak 12. siječnja ujutro Ivan Pavao II. još je jednom ponudio svoj pogled na svijet u 2003. godini. Njegova su razmišljanja, kako je rekao, sazrela upravo u božićno vrijeme, u molitvi i razmišljanju ispred jaslca. Na tome je mjestu Sveti Otac došao do četiri „unutarnja uvjerenja“. Zahvalivši svima na velikodušnim pozdravima, Papa je istaknuo da božićna poruka mira dopire do svih, pa i do onih koji još uvijek trpe od posljedica oružanih sukoba, siromaštva, onih koji su žrtva vidljivih nepravdi ili pandemija koje je teško kontrolirati.

Svjetski je mir trajno ugrožen

Posljednjih mjeseci Papa je svojim razmišljanjima i molitvama bio često na Bliskom istoku koji je, još jednom, postao regijom sukoba i ratova. Brojnim diplomatskim intervencijama, u koje su bili posebno uključeni kardinali Roger Etchegaray i Pio Laghi (osobni prijatelj obitelji američkoga predsjednika Georga Busha) Sveta Stolica je pokušala spriječiti „žalosni sukob“ u Iraku. Rat na žalost nije spriječen. Ali zato je danas važno „da međunarodna zajednica pomogne Iračanima, oslobođenima od režima koji ih je ugnjetavao, tako da budu u stanju ponovno preuzeti vodstvo svoje zemlje, učvrstiti suverenost, demokratski odrediti politički i ekonomski sustav koji je u skladu s njihovim težnjama, te da Irak na taj način ponovno postane vjerodostojni sugovornik u međunarodnoj zajednici“, rekao je Papa. Osim

Iraka, na Bliskome istoku još je otvorena rana izraelsko-palestinskoga sukoba. Upravo na dan kada je Papa u Vatikanu primio diplomate, katolički biskupi iz cijeloga svijeta sastali su se u Betlehemu i Jeruzalemu, oštro osudili izraelsku gradnju zida, te obećali kršćanima konkretnu pomoć. „Vrlo konkretna pomoć“, rekao je rimokatolički patrijarh Jeruzalema Michel Sabbah, bila bi kada bi kršćani i dalje dolazili na hodočašća u Svetu Zemlju, jer od hodočasnika većinom preživljavaju palestinski kršćani koji se bave turističkim uslugama. Taj neriješen problem čimbenik je nestabilnosti cijele

Više je nego ikada nužnije postići učinkovitiju zajedničku sigurnost koja će Organizaciji ujedinjenih naroda dati mjesto i ulogu koja im pripada. Više je nego ikada potrebno učiti iz znanja daleke i bliske prošlosti. U svakom slučaju, jedna je stvar jasna: rat ne rješava sukobe među narodima!

regije, da se pri tome niti ne gleda na sve neizrecive patnje koje podnose i židovski i palestinski narod. „Nikada se neću umoriti u ponavljanju odgovornima ta dva naroda: izbor oružja, utjecanje — s jedne strane terorizmu, a s druge — odmazdama, ponižavanje protivnika, i kivna propaganda ne vode nikamo. Samo poštivanje legitimnih težnja jednih i drugih, povratak za pregovarački stol i konkretno zauzimanje međunarodne zajednice mogu dovesti do početka rješenja. Istinski i trajni mir ne može se svesti na jednostavnu ravnotežu između suprotstavljenih strana; on je nadasve plod moralnog i pravnog djelovanja.“ Afrika, crni kontinent, to područje puno bogatstava i potencijala, nikako da izađe iz spirale mržnje i zla, a sukobi utječu na stanovništvo na dramatičan način. Uz učinke nasilja, sve je veće siromaštvo a sve više slabe i državne ustanove. Cijeli su narodi očajni, a od neuspjeloga pokušaja državnoga udara u ljeto 2002. čak i Bjelokosna

obala — koja je ranije bila pravi „otok blagostanja“ — živi u nemiru. „Danas ujutro htio bih doista osobito počast dati mons. Michaelu Courtneyu, apostolskom nunciju u Burundiju, koji je nedavno ubijen. Kao i svi nunciji i svi diplomati, on je nadasve htio služiti miru i dijalogu. Odajem poštovanje njegovoj hrabrosti i njegovoj zauzetosti u podupiranju burundskoga naroda na njegovom putu prema miru i prema većemu bratstvu, prema svojoj biskupskoj službi i svojoj diplomatskoj zadaći. Osim toga, želim podsjetiti na gospodina Sergija Vieiru de Mella, posebnoga predstavnika Organizacije ujedinjenih naroda u Iraku, ubijenog u atentatu u tijeku njegove misije“, rekao je Papa podsjećajući na sve članove diplomatskoga zbora koji su posljednjih godina izgubili živote ili pak trpjeli zbog svoje službe. Veliki problem današnjice predstavlja i terorizam koji sije strah, mržnju i fanatizam. „Zadovoljit ću se samo izraziti da svaka civilizacija dostojna toga imena podrazumijeva kate-

gorično odbacivanje nasilnih odnosa. I baš zato — i to kažem pred nizom diplomata — nećemo se nikada moći predati pasivno prihvaćajući da nasilje u talaštvu drži mir! Više je nego ikada nužnije postići učinkovitiju zajedničku sigurnost koja će Organizaciji ujedinjenih naroda dati mjesto i ulogu koja im pripada. Više je nego ikada potrebno učiti iz znanja daleke i bliske prošlosti. U svakom slučaju, jedna je stvar jasna: rat ne rješava sukobe među narodima!“

Odgovornost kršćana za svijet

Ekumenski pokret bio je u središtu pontifikata Ivana Pavla II. Njegovo je uvjerenje da bi svijet bio solidarniji — i to je rekao diplomatima — „kad bi kršćani uspjeli nadići svoje podjele“. Kršćani moraju proglašavati „evanđelje mira“. „Pomiriteljski utjecaj kojega bi mogli imati ujedinjeni kršćani u svojoj zajednici ili u građanskoj zajednici ne cijeni se dovoljno“, upozorio je Papa. **M.K.**

Domovinska Crkva u znaku brojnih aktivnosti

„To je naša radost da se i danas možemo susretati i da svijet i kršćani se susreću, posebice katolici kojima je II. vatikanski sabor odredio i službeni stav prihvatanja ekumenskog puta“, kazao je biskup Košić.

Predstavnici kršćanskih Crkava u zajedničkoj molitvi

Dvadeseta obljetnica ekumenizma

Ovogodišnja molitvena osmina za jedinstvo kršćana pod motom „Mir vam svoj dajem“ koja je održana od 18. do 25. siječnja jubilara je dvadeseta u zagrebačkoj nadbiskupiji, a u Republici Hrvatskoj, primjerice u Osijeku ima i dužu tradiciju. Tijekom molitvene osmine diljem domovine predstavnici različitih religija molili su za mir. Posebno je isticana ljubav i prihvatanje različitosti kod drugih kao temelj mira i zajedničkoga suživota. U ime Katoličke Crkve na najvišoj razini uz brojne vjernike, svećenike, redovnike i redovnice sudjelovao je predsjednik Vijeća za ekumenizam i dijalog Hrvatske biskupske konferencije i predsjednik Povjerenstva zagrebačke nadbiskupije za ekumenizam i dijalog pomoćni biskup zagrebački mons. dr. Vlado Košić. Na predstavljanju molitvene osmine dr. Košić spomenuo je neke koji su bili začetnici i koji su dali svoj doprinos u širenju ekumenizma. Među njima bili su prof. Juraj Kolarić, s. Klara Dugić, dr. Antun Škvorčević, Mons. Đuro Kokša, prof. Josip Turčinović, dr. Šagi Bunić, zatim iz drugih Crkava Jovan Nikolić, Josip Horak, Branko Lovrec, Vlado Deutsch, Andreas Lukša. „To je naša radost da se i danas možemo susretati i da svijet i kršćani se susreću, posebice katolici kojima je Drugi vatikanski sabor odredio i službeni stav prihvatanja ekumenskog puta, katoličkog puta u kršćanskom životu“, kazao je biskup Košić.

Zimska katehetska škola održana je na Šalati u Zagrebu za vjeroučitelje osnovnih škola. Interdisciplinarno o temi „Kako se komunicira vjera“ govorili su predavači teoloških i drugih učilišta. Kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup primio je ministra vanjskih poslova dr. Miomira Žužula i ministra kulture i predsjednika Vladine Komisije za odnose s vjerskim zajednicama mr. Božu Biškupića u srijedu 7. siječnja. Ministri su kardinalu Bozaniću iznijeli svoj plan posjeta Svetom Ocu, te razmijenili aktualne informacije.

Kineski veleposlanik izrazio simpatije prema Hrvatima

Požeški biskup dr. Antun Škvorčević 10. siječnja primio je kineskoga veleposlanika u Republici Hrvatskoj Zhalina Zhiu. U razgovoru je ugledni gost predstavio religijsku sliku Kine te izrazio simpatije prema hrvatskome narodu. Zakon o ograničavanju rada trgovinama nedjeljom podržale su laičke udruge Riječke nadbiskupije, priopćeno je u srijedu 7. siječnja. Za nastradale u potresu koji se dogodio u Iranu uključila se cijela domovinska Crkva. Tako su kroz Caritas od Sarajeva, Požege, Zagreba vjernici iskazali solidarnost sa stradalima. Uoči proslave Božića po julijanskom kalendaru svoju čestitku uputio je kardinal Vinko Puljić. Početkom siječnja u Zadru je predstavljen pastoralni program za cijelu godinu. Tako će vjernici zadarske nadbiskupije u godini sv. Stošije u lipnju hodočastiti u Srijemsku Mitrovicu gdje je sv. Stošija podnijela mu-

čeništvo, zatim će posjetiti Vukovar te druge spomene u đakovačkoj i srijemskoj biskupiji.

Pravoslavnim vjernicima koji slave Božić po julijanskom kalendaru čestitke su uz vjerske vođe uputili predsjednik Republike Stjepan Mesić i predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader.

U nazočnosti brojnih vjernika, biskupa i klera kardinal Josip Bozanić hodočastio je u rodni Vrbnik na otoku Krku. „Ne bi sin našega Vrbnika danas bio zagrebački nadbiskup i kardinal da nije bilo vaše vjere, vaših molitava, vašega kršćanskoga svjedočenja. Stoga je i trebalo doći danas ovamo na korijene i izvore, u ovo blagoslovljeno rodno mjesto, gdje sam započeo svoj život u svjetlu vjere. Učvršćenju i jačanju te vjere neka posluži i ovaj pohod“, kazao je kardinal Bozanić.

Određeni Stadlerovi dani

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski odredio je da u nadbiskupiji svaki osmi dan u mjesecu bude dan molitve za uspješnost dijecezanskog procesa za proglašenje blaženim sluge Božjega prvog vrhbosanskog nadbiskupa Josipa Stadlera. Tako su kroz godinu najavljeni „Stadlerovi dani“ sa propovijedima na tu temu.

Određen program za susret mladih u Šibeniku

Za susret mladih koji će održati krajem travnja u Šibeniku utvrđen je plan i program. Susret će organizirati šibenska biskupija, a bit će na nacionalnoj razini. U dvodnevnom druženju očekuju se mladi iz cijele domovine. Hrvatsku rukometnu reprezentaciju prije odlaska na Europsko prvenstvo u Sloveniju primio je kardinal Josip Bozanić. Zahvalio se rukometašima što promiču pozitivne vrednote koje mogu pokazati mladima. Kardinal Josip Bozanić o Božiću je komentirao događaje u 2003. godini. Istaknuo je kako je potrebno da se svi nositelji vlasti što više zauzimaju oko uspostave pravnog sustava i pravnog poretka u društvu. **A.O.**

RAZGOVOR S PROF. DR. MARKOM SAMARDŽIJOM, S FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Pravo na vlastiti jezik — jedno od

Marko Samardžija je doktor filoloških znanosti. Redoviti je sveučilišni profesor i predstojnik Katedre za hrvatski standardni jezik na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Proučava različita područja hrvatskoga standardnoga jezika i sudionik je kroatističkih i slavističkih skupova u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu. U razgovoru je upozorio na aktualne probleme hrvatskoga jezika i pravopisa te posebno na poteškoće s učenjem hrvatskoga jezika u inozemstvu.

Snimio: A. Polegubić

Promjena društvenoga položaja hrvatskoga jezika

Žz: Profesore, možete li nam ukratko prikazati glavne probleme i nedoumice u svezi s hrvatskim jezikom i pravopisom u domovini?

Dr. Samardžija: Kao što je poznato, prevratne političke promjene s početka devedestih godina 20. stoljeća što su se zbile u Hrvatskoj, izravno su pogodovale temeljitoj promjeni društvenoga položaja hrvatskoga jezika. Dotada desetljećima političkim diktatom guran u „bratski zagrljaj“ srpskomu, hrvatski jezik, navlastito nakon što mu je Ustavom Republike Hrvatske zajamčen status službenoga (ili državnoga!) jezika, razvija se slobodno, po mjeri i prema potrebama hrvatske jezične zajednice. Ali, kao što ni u drugim situacijama nismo uvijek umjeli izabrati najbolje, tako su i promijenjeni položaj hrvatskoga jezika neki shvatili kao prigodu za očitovanje svojih stručno slabo ili nikako utemeljenih stajališta pa je u prvo vrijeme, uglavnom u dobroj namjeri, nanoseno i ponešto štete hrvatskomu jeziku. Nasreću, takva su djela i autori bili (i ostali!) u manjini. Glavnini je ipak otpočetak bilo jasno da standardni jezik kao općenacionalna

vrijednost nije nastao preko noći, nego da su za to trebala stoljeća. Na toj se važnoj spoznaji oblikovala svijest o tome da nikako ne bi bilo dobro za nove prilike oblikovati nekakav nov hrvatski jezik, nego da je neusporedivo razumnije dograđivati

jezik. U međuvremenu se pokazalo i to da bi jezičnu politiku trebalo voditi sustavno i organizirano. Iako dosad nije oblikovano središnje nacionalno stručno mjesto za vođenje jezične politike, treba se nadati da će i to u dogledno vrijeme biti učinjeno.

Poznato je, naime, da danas u uporabi imamo dva „glavna“ pravopisna priručnika i još nekoliko „pomoćnih“. Razlike su među njima izbrojivo malene, a ipak do dana današnjega još nije skupljeno dovoljno dobre volje da se dogovorno uskladi ono malo što je u njima različito. Time bismo jačano svi bili na dobitku, a najviše školstvo, jer učenici ne bi morali učiti dvostrukosti (ili trostrukosti).

naslijeđeno. Tako je u devedesetim godinama o hrvatskom jeziku objavljeno toliko knjiga (udžbenika, jezičnih savjetnika, rječnika, studija) kao što nije u nekoliko desetljeća prije toga. Emitiran je niz radijskih i televizijskih emisija o hrvatskom, unaprijeđena je nastava hrvatskoga, općenito je poraslo zanimanje za hrvatski

jezik. U međuvremenu se pokazalo i to da bi jezičnu politiku trebalo voditi sustavno i organizirano. Iako dosad nije oblikovano središnje nacionalno stručno mjesto za vođenje jezične politike, treba se nadati da će i to u dogledno vrijeme biti učinjeno.

Pravopisna pitanja — nacionalno iznimno važna

Žz: U domovini se u posljednje vrijeme zamjećuje višetrukost pravopisnih rješenja što posebno pričinjava poteškoće u učenju hrvatskoga jezika?

Dr. Samardžija: Iako pravopisna pitanja po svojoj naravi pripada-

temeljnih ljudskih prava

„glavna“ pravopisna priručnika i još nekoliko „pomoćnih“. Razlike su među njima izbrojivo malene, a ipak do dana današnjega još nije skupljeno dovoljno dobre volje da se dogovorono uskladi ono malo što je u njima različito. Time bismo jamačno svi bili na dobitku, a najviše školstvo, jer učenici ne bi morali učiti dvostrukosti (ili trostrukosti).

Jezik oblikuje nacionalni identitet

Žz: *S obzirom na to da ste zadnjih godina zauzeti oko skrbi za hrvatske govore izvan Hrvatske, možete li ukratko prikazati trenutno stvarno stanje na tome području?*

Dr. Samardžija: Očuvanje hrvatskih govora (ili, stručno rečeno, idioma ili varijeteta) dijelova hrvatske jezične zajednice koji žive izvan granica Republike Hrvatske iznimno je aktualan i važan problem kakav god zakonski status imali Hrvati u pojedinoj zemlji. Tu, naravno, neće biti dovoljna samo dobra volja i velike riječi. Djela su potrebna, upravo nužna. Činjenica je da se ne tako davno brojne hrvat-

ve mogao bih reći svakomu sunarodnjaku: „Po njemu (jeziku) te svijet poznaje živa, na njem ti se budućnost osniva.“

Kad su u početku devedestih godina mogli konačno izabrati kojim će se jezikom služiti, Hrvati u Bosni i Hercegovini posve prirodno izabrali su svoj, hrvatski jezik uvjereni kako se više nikada neće morati braniti od prigovora i optužbi kakve smo i nedavno mogli čuti, tj. da govore „uvezenim“, „neprirodnim“, „zagrebačkim“ ili čak „ustaškim“ jezikom.

„Organizacijski pomaci omogućuju kvalitetniju nastavu hrvatskoga jezika“

Žz: *Jeste li obaviješteni o stanju s učenjem hrvatskoga jezika u SR Njemačkoj?*

Dr. Samardžija: Budući da sam zadnjih godina bio zauzet oko jezika hrvatske nacionalne manjine, manje sam pratio stanje u SR Njemačkoj. Ipak, usporedim li podatke o aktualnome stanju hrvatskoga dopunskog školstva s onim stanjem koje sam upoznao sedamdesetih godina 20. stoljeća, očito je da su na tome području ostvareni organizacijski pomaci koji omogućuju kvalitetniju nastavu hrvatskoga jezika, književnosti i povijesti.

Drugo je pitanje stupanj zainteresiranosti pripadnika drugoga i trećega naraštaja za tu nastavu. Iskoristio bih ovu prigodu da potaknem ovdašnje hrvatske studentice, studente, i mlade znanstvenike da se češće javljaju na natječeje Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske u kojima se redovito nude stipendije za kraći

ili duži studijski boravak u Hrvatskoj. Natjecaji su u pravilu dostupni na web-stranicama Ministarstva znanosti i tehnologije www.mzt.hr

Opravidano nezadovoljstvo Hrvata u BiH

Žz: *U zadnje vrijeme pristižu vijesti iz Bosne i Hercegovine o nezadovoljstvu tamošnjih Hrvata na različitim*

područjima, pa i na području jezične ravnopravnosti. Budući da ste više godina predavali na Sveučilištu u Mostaru, kako gledate na taj sve istaknutiji problem?

Samardžija: Hrvatima je Ustavom Republike Bosne i Hercegovine zajamčen status jednoga od triju konstitutivnih naroda. Ali, kako to već biva, jedno je ustav, a sasvim drugo život. Kao što

nam je poznato, voljom nečega što se zove „međunarodna zajednica“ (skrivaajući se iza „racionalizacije školstva“) Hrvatima u Bosni i Hercegovini već je osporila pravo na školovanje na vlastitom jeziku. Tzv. federalna televizija pod firmom bošnjačkoga jezika otpočetka sustavno promiče „srpskohrvatski esperanto“ dobro poznat iz vremena bratstva i jedinstva.

U najnovije vrijeme pokrenut je postupak za ukidanje preostalih sredstava javnoga priopćavanja koja se služe hrvatskim jezikom. Sve to, naravno, izaziva razumljivo i opravdano nezadovoljstvo tamošnjih Hrvata. Jer, kad su u početku devedestih godina mogli konačno izabrati kojim će se jezikom služiti, Hrvati u Bosni i Hercegovini posve prirodno izabrali su svoj, hrvatski jezik uvjereni kako se više nikada neće morati braniti od prigovora i optužbi kakve smo i nedavno mogli čuti, tj. da govore „uvezenim“, „neprirodnim“, „zagrebačkim“ ili čak „ustaškim“ jezikom.

Kad im već iz tko zna kojih razloga ne daju vlastiti entitet u kojemu bi ne samo to pravo najlakše mogli ostvariti, jedino što preostaje jest da vlasti u Republici Hrvatskoj podupru legitimna prava pripadnika hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini na upotrebu vlastitog jezika.

Razgovarao: Adolf Polegubić

ske skupine u raznim zemljama (Austriji, Mađarskoj, Bačkoj) naočigled smanjuju i nestaju, bivaju asimilirane, ili, ljepše rečeno, inkulturirane. Pravo na vlastiti jezik jedno je od temeljnih ljudskih prava. Usto, podsjećam, upravo je udio jezika znatan u onome što se naziva nacionalnim identitetom. Navodeći poznate stiho-

IZ PORUKE PAPE IVANA PAVLA II. ZA 89. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA — 28. PROSINCA

Odlučnije suzbijati rasizam, ksenofobiju i pretjerani nacionalizam

Selilaštvo je postalo vrlo raširena pojava u suvremenom društvu i zahvaća sve narode, bilo kao zemlje polaska, prolaska ili odredišta. Ono pogađa milijune ljudi i predstavlja izazov koji Crkva hođočasnica, u službi cijeloj ljudskoj obitelji, mora prihvatiti i s njim se suočiti u evanđeoskom duhu sveopće ljubavi. I ove godine Svjetski dan iseljenika i izbjeglica mora biti prigoda u kojoj će se posebno moliti za potrebe onih koji su, iz bilo kojeg razloga, daleko od kuće i vlastite obitelji. Nadalje, to bi trebao biti dan ozbiljnog razmišljanja o obvezama svih katolika prema toj braći i sestrama.

Među osobama koje su u posebno teškom položaju nalaze se stranci: selioci bez dokumenata, izbjeglice, oni koji traže azil, osobe koje su izbjegle zbog trajnih nasilnih sukoba u mnogim dijelovima svijeta i žrtve užasnog zločina trgovine ljudima, a najvećim dijelom su to žene i djeca. I u nedavnoj smo prošlosti bili svjedoci tragičnih slučajeva prisilnih preseljenja ljudi iz etničkih i nacionalističkih razloga, koja su unijela neopisivu bijedu u život pogođenih skupina. U korijenu su tog stanja namjere i čini označeni grijehom koji proturječe evanđelju i predstavljaju poziv kršćanima neka posvuda gdje žive zlo pobjeđuju dobrom.

Pripadnost katoličkoj zajednici ne određuje nacionalnost ili društveno ili etničko podrijetlo već u biti vjera u Isusa Krista i krštenje u ime Presvetog Trojstva. Ipak „kozmostolitsko“ ustrojstvo naroda Božjeg danas je praktički vidljivo u svakoj mjesnoj Crkvi, budući da je selilaštvo preobrazilo također male i ranije izolirane zajednice u pluralističke i interkulturalne stvarnosti. Mjesta u kojima je donedavno bila rijetkost vidjeti stranca sada su se pretvorila u dom za osobe podrijetlom iz različitih dijelova svijeta. Sve se češće, primjerice, u nedjeljnoj euharistiji Radosna vijest naviješta na jezicima koje se prije nije čulo, dajući tako novi izražaj uskliku drevnoga psalma: „Hvalite Gos-

podina, svi puci, slavite ga, svi narodi!“ (Ps 116, 1). Te zajednice zato imaju nove mogućnosti življenja iskustva katolištva, značajke Crkve koja izražava njezinu bitnu otvorenost svemu onome što je djelo Duha u svakome narodu.

Crkva je svjesna da bi ograničavanje pripadnosti mjesnoj zajednici na temelju etničke pripadnosti ili neke druge izvanjske značajke značilo osiromašenje za sve i proturječilo temeljnom pravu krštenika na bogoslužje i sudjelovanje u životu zajednice.

Osim toga, ako pridošlice ne osjete da su prihvaćeni kada dolaze u određenu župnu zajednicu zbog toga što ne govore mjesni jezik ili se ne drže mjesnih običaja, oni lako postaju „izgubljene ovce“. Gubitak tih „malenih“ poradi čak i prikrivene diskriminacije mora biti razlog velike zabrinutosti pastira kao i vjernika.

Ako pridošlice ne osjete da su prihvaćeni kada dolaze u određenu župnu zajednicu zbog toga što ne govore mjesni jezik ili se ne drže mjesnih običaja, oni lako postaju „izgubljene ovce“. Gubitak tih „malenih“ poradi čak i prikrivene diskriminacije mora biti razlog velike zabrinutosti pastira kao i vjernika.

To nas promišljanje vraća temi koju sam često spominjao u mojim porukama za Svjetski dan selilaca i izbjeglica, naime kršćanskoj dužnosti da prihvati svakog onog koji u potrebi pokuca na naša vrata. Ta otvorenost izgrađuje žive kršćanske zajednice, koje Duh obogaćuje darovima

što ih donose novi učenici iz ostalih kultura. Taj temeljni izraz evanđeoske ljubavi ujedno nadahnjuje nebrojene programe solidarnosti u prilog selilaca i izbjeglica u svim dijelovima svijeta. Da bi se shvatilo širinu te crkvene baštine konkretnog služenja

I u nedavnoj smo prošlosti bili svjedoci tragičnih slučajeva prisilnih preseljenja ljudi iz etničkih i nacionalističkih razloga, koja su unijela neopisivu bijedu u život pogođenih skupina. U korijenu su tog stanja namjere i čini označeni grijehom koji proturječe evanđelju i predstavljaju poziv kršćanima neka posvuda gdje žive zlo pobjeđuju dobrom.

seliocima i izbjeglicama, dovoljno je podsjetiti na tekovine i nasljeđe osoba poput sv. Francesce Saverio Cabrini ili biskupa Giovannija Battiste Scalabrinija ili današnjega širokog djelovanja katoličke humanitarne udruge „Caritas“ i Međunarodnog katoličkog povjerenstva za selilaštvo.

No, solidarnost često nije tako spontana. Ona zahtijeva odgoj i otklanjanje stavova zatvorenosti, koji su u mnogim današnjim društvima postali suptilniji i rašireniji. Da bi se suočila s tom pojavom, Crkva ima velike odgojne i formacijske resurse na

svakoj razini. Obraćam se stoga roditeljima i učiteljima kako bi se borili protiv rasizma i ksenofobije ucjeljujući pozitivne stavove utemeljene na katoličkom društvenom nauku.

Sve dublje ukorijenjeni u Kristu, kršćani moraju nastojati pobijediti

Papa za drugoga
pohoda Republici
Hrvatskoj u Mariji
Bistrici 3. listopada
1998.

Snimio: A. Polegubić

svako stremljenje k zatvaranju u same sebe i naučiti raspoznati Božje djelo u osobama drugih kultura. Ali samo istinska evanđeoska ljubav moći će biti dovoljno snažna da pomogne zajednicama da prijeđu s puke snošljivosti prema drugima na istinsko poštivanje njihovih različitosti. Samo nas Kristova otkupiteljska milost može učiniti pobjednicima u svakodnevnom izazovu prijelaza iz sebičnosti u altruizam, iz straha u otvaranje, iz odbacivanja u solidarnost.

sakramentu jedinstva čitavoga ljudskog roda (usp. Lumen gentium, 1).

Sve dublje ukorijenjeni u Kristu, kršćani moraju nastojati pobijediti svako stremljenje k zatvaranju u same sebe i naučiti raspoznati Božje djelo u osobama drugih kultura. Ali samo istinska evanđeoska ljubav moći će biti dovoljno snažna da pomogne zajednicama da prijeđu s puke snošljivosti prema drugima na istinsko poštivanje njihovih različitosti.

Dok pozivam katolike da se istaknu u duhu solidarnosti prema priđolicama koji su među njima, pozivam također selioce da prepoznaju dužnost poštivanja zemalja koje ih primaju kao i zakonâ, uljudbâ i tradicijâ ljudi koji su im iskazali gostoprimitstvo. Samo tako će zavladata društveni sklad.

Put k istinskom prihvaćanju selilaca u njihovoj kulturalnoj različitosti je težak, katkad pravi križni put. To ipak ne smije nikoga obeshrabititi da slijedi Božju volju. On želi sve privući k sebi u Kristu, po svojoj Crkvi,

Nadalje, sasvim je očito da mi ješane kulturalne zajednice pružaju jedinstvene mogućnosti za produbljivanje dara jedinstva s ostalim kršćanskim Crkvama i crkvenim zajednicama. Mnoge su od njih radile u vlastitim zajednicama i s Katoličkom Crkvom na oblikovanju društva u kojem se kulture selilaca i njihovi osobiti darovi iskreno cijene i u kojima se proročki suprotstavlja svakom izražavanju rasizma, ksenofobije i pretjeranog nacionalizma.

(Prema: „Glas Koncila“, br. 51—52, 2003., str. 3)

GÖPPINGEN

Biblijski seminar

Ove je godine HKM Göppingen-Geislingen održala tradicionalni obiteljski seminar za aktivne članove svoje misije: čitače, pjevače, djelatelje pričesti i članove pastoralnog vijeća. Seminar je nedavno održan u „Tagungshaus Kloster Bonlanden“ kod Memmingena, u kojem djeluju časne sestre franjevke.

Sudionici seminara

Ovoga puta je izabrana biblijska tema, jer je prošla godina bila posvećena Bibliji, a glasila je „Biblija u mom životu“. Seminar su pripremili i vodili pastoralni suradnik u misiji Branko Galić i đakon na njemačkoj župi Ivan Grbavac.

Tijekom predavanja istaknuli su kako je Biblija i Božja i ljudska stvarnost i kako Biblija govori o životu kakav on jest, ali govori i o životu kakav bi trebao biti; ona donosi pravila istinskog života, koja bi čovjek trebao prepoznati i kojih bi se trebao držati i tako se zaputiti putem dobra. Upravo stoga, kako su istaknuli, kršćani bi trebali učiniti sve da Biblija postane svakodnevnica u njihovu životu, u obiteljima, a odgovornost je svih da ona dođe do ljudi koji žele čuti riječi utjehe, nade, mira, zapravo, riječi života.

Ivo Jolić

HKM STUTTGART

Misija — kutak domovine u Stuttgartu

|| Hrvatska katolička misija Kardinal Alojzije Stepinac u Stuttgartu broji više od ||
7.000 Hrvata katolika.

Hrvatska katolička misija — „Kardinal Alojzije Stepinac“ u Stuttgartu (Heusteigstr. 70182 Stuttgart; tel. 0711 6403040/-49; fax. 0711 6493278) broji više od 7.000 Hrvata katolika.

Početak rada misije može se smatrati 1. svibnja 1958. godine, a prvim je hrvatskim dušobrižnikom za područje biskupije Biskupija Rotenburg-Stuttgart imenovala isusovca o. Vendelina Grubera. No, službeni naziv Hrvatska katolička misija nosi od 1. siječnja 1962. godine, a prvim je dušobrižnikom imenovan vlč. Antun Odak. Misija je nove misijske prostorije dobila 1968. u Neckarstr. 113, a te je godine svoje djelovanje započeo i Caritas. Godine 1970. u misiju dolaze časne sestre franjevke iz Šibenika. Godine 1974. misija dobiva nove misijske prostorije u Staf-fenbergstr. 36. Godine 1978. biskup Rotenburg-Stuttgart Georg Moser i zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić svečano su otvorili nove misijske prostorije u zgradi „Stella Maris“ u Hohenzollerstr. 11, koje je koristila sve do 1999. godine kada je preselila u nove misijske prostorije u Heusteigstr. 18 u kojima djeluje do danas. Početkom 1980. godine u misiju su došle časne sestre franjevke iz Dubrovnika. Od početka 1968. u misiji duhovno skrbe franjevci provincije Presvetoga Otkupitelja sa sje-

dištem u Splitu: o. dr. Metod Kelava, o. Dominik Radić, o. Rafael Begić, o. Bernardin Vučić, o. Ambroz Budimir, o. Ivon Mendišić, o. Ivan Dotur, o. Ignacije Vugdelija, o. Silvestar Bota, o. Jozo Župić, o. Ivan Čupić, o. Ante Bilić, o. dr. Pavao Žmire, o. Damjan Čovo, o. Radoslav Tolić, o. Petar Klapež i o. Marinko Vukman. Misiju od rujna 2000. vodi o. Nediljko Brečić, a misijski je vikar o. Ivan Čugura. Kao pastoralne suradnice djeluju s. Nevenka Tadić i s. Mila Topčić. Tajnica je misije Ružica Müller. Domaćinstvo vodi s. Anka Mijić. U sklopu misijskih prostorija socijalni je ured, u kojem je socijalna radnica Anica Čutura.

Životnost misijskih skupina

Mise se nedjeljom služe u crkvi sv. Josipa u Stuttgartu u 9.00 sati, u crkvi sv. Hedvige u Stuttgart-Möringen u 11.45 sati i u konkatedrali sv. Eberharda nedaleko od glavnog kolodvora u Stuttgartu u 15.00 sati. Radnim danom mise se služe u misijskoj kapeli u 18.45 sati.

Kroz tjedan se drži vjeronauk u školama, a petkom i subotom vjeronauk se za prvopričenike i potvrđeni-ke te za sve ostale razrede drži petkom i subotom u misijskim prostorijama. „Možemo reći kako sadašnje mi-

sijske prostorije zadovoljavaju naše pastoralne potrebe: to su mise, vjeronauk, razne pobožnosti te rad s mnogobrojnim skupinama“, kazao je o. Brečić. Biblijska večer se održava utorkom. U misiji djeluje mješoviti

Voditelj misije
fra Nediljko Brečić

Misijski vikar
fra Ivan Čugura

zbor mladih i starijih koji broji 45 članova. Zbor već više godina uspješno nastupa na smotrama zborova naših misija. Tu je također i zbor mladih te dječji zbor, i muška klapa „Stella Maris“. Zborove i klapu vodi s. Nevenka Tadić. U misiji je aktivno i više skupina ministranata koje broje više od 50 članova. Tu su također i folklorne skupine starijih i mladih. Starije vodi Marjana Grgić, a mlade Ružica Mickan. Također je aktivan i misijski Vokalno instrumentalni sastav „BOOSTIN' 12 dB“. U misiji djeluju i tri misijska vijeća koja su ustrojena prema crkvama u kojima vjernici pohađaju nedjeljna euharistijska slavlja. Svako vijeće broji po 9 članova, a sastaju se više puta godišnje. U misiji djeluje i „Krabbelgruppe“, a sastaju se četvrtkom od 10 do 12 sati. Od Nove godine u misiji je pokrenut i tečaj gitare i keyboarda.

„Važno je saslušati ljude“

U misiji od 1994. godine kao dušobrižnik djeluje fra Ivan Čugura. Uz sve druge pastoralne aktivnosti, posebno je zauzet oko razgovora s ljudima i pokušaja rješavanja njihovih brojnih problema, poglavito onih bračnih i obiteljskih. „Važno je saslušati ljude. Događa se da sve manje imamo vremena jedni za druge. U današnjem sve bržem ritmu života važan

Okupljeni vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Hedvige

je dobar savjet, usmjerenje. Ljudi su često u bezizlaznoj situaciji. Mislim da je baš u tome jedna velika pastoralna prilika: djelovati konkretno u konkretnom trenutku. Danas je također sve važniji rad s mladima koje je najprije potrebno razumjeti i pokazati zanimanje za njihove probleme."

Misija svake godine organizira hodočašće u Rim, Padovu, Asiz, Lurd. Na području misije djeluje i Hrvatska kulturna zajednica, a tu su i razna druga misijska sportska društva te više zavičajnih skupina u kojima se okupljaju Hrvati prema kraju svoga podrijetla.

Tijelovo na otvorenom

U misiji se često organiziraju koncerti, priredbe u sklopu velikih slavlja: Stepinčeva, Nikolinja, Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. U sklopu toga organizira se duhovni, a također i kulturni program. „Naša misija zajedno s HKM Stuttgart — Bad Cannstatt organizira Hrvatsko Tijelovo na otvorenom i to uglavnom na nekom od stuttgartskih stadiona na kojem se okupi od pet do osam tisuća vjernika", kazao je o. Brečić. Istaknuo je kako je u pastoralnom djelovanju najvažnije duhovni program približiti mladima koji teško prepoznaju vrijednosti vjere u svakodnevnom životu. Istaknuo je također kako se još uvijek u misiji jako puno vremena usmjerava na socijalno i karitativno djelovanje.

Hrvatske jaslice u konkatedrali

O svojoj misiji nekoliko su riječi kazali i sami vjernici: Mirjana Letenmayer je predsjednica misijskog vijeća za područje Stuttgart-Mödingen. U Njemačkoj je od 1974. godine, a porijeklom je iz Svetog Ivana Zeline. „Kao i svi naši ljudi više manje i ja sam mislila ostati u Njemačkoj neko vrijeme, ali život je nepredvidiv. Misija je za mene mjesto u kojem se susrećem s meni dragim ljudima i u kojoj nađem mir i snagu za svakodnevni život. Kao aktivnoj vjernici drago mi je da mogu i sama nešto učiniti za svoju zajednicu. Naša misija nudi kvalitetni program kako za odrasle tako i za mlade kojega bi trebalo povremeno dopuniti još ponekim sadržajima." Nada Kelemin porijeklom je iz Slavonije. U Stuttgartu već 25 godina živi sa suprugom i dvoje dje-

Skupina ministranata u konkatedrali sv. Eberharda

ce. „Puno mi znači dolazak u misiju. Važno je održavati kontakt s našim ljudima. Dobro je da se i naši mladi nastave okupljati u misiji." Stjepan Spretnjak u Njemačkoj je od 1970. godine. Predsjednik je misijskog vijeća za dio misije s čijeg se područja Hrvati okupljaju na misna slavlja u konkatedrali sv. Eberharda. Rođen je u župi Petrovina kod Jastrebarskog. U Njemačkoj živi sa suprugom Anicom i sinovima Ivanom i Stjepanom. „Želio bih da roditelji u većem broju šalju svoju djecu u misiju, ali i u Hrvatske dopunske škole. Ako ne damo djeci dobre temelje i primjer ljubavi prema svojoj domovini i svome narodu, izgubit ćemo se. Pritom je velika uloga našim misija." Suzana Tomas je iz Drinovaca u Hercegovini. Deset je godina u Njemačkoj. „Od početka sam u misiji. Aktivna sam kao čitač na misi, oko organizacije raznih proslava, a također pjevam i u zboru. Mislim kako je važno da svaki vjernik prema svojim daro-

vima i mogućnostima da svoj doprinos u misiji." Marija Meić-Sidić već 34 godine živi u Njemačkoj. „Rano sam se uključila u život misije. To mi je bio kutak domovine. Često smo se sastajali nakon mise u misijskim prostorijama što je za nas puno značilo. Želim da naše misije i dalje ostanu djelovati i da dalje okupljaju naše ljude." Mirjan Roščić je porijeklom iz Poblja na otoku Braču. U Njemačkoj je 35 godine. Tu je sa suprugom. Ove se godine pripremaju vratiti u domovinu. „Od početka sam dolazio u misiju. To je tijekom svih ovih godina za mene bilo mjesto duhovnog obogaćenja. Veselili smo se misama na hrvatskom jeziku." Inače, Mirjan je, zajedno sa suprugom i Jerkom Gospodnetićem, također s Brača, izradio jaslice u konkatedrali sv. Eberharda. Jaslice su stavljene u ambijent hrvatskog priobalja, a posebno su za tu prigodu dopremili oko 600 kg kamena s otoka Brača, koji je ugrađen u jaslice.

Tekst i snimci: A. P.

Nastup župnog mješovitog zbora pod vodstvom s. Nevenke Tadić

Piše:
Ante
Vučković

Malo je potrebno

Isus nije imao ništa na sebi i bio je bez zemlje, kuće ili vlasništva. Živio je u krajnjem siromaštvu, a imao je ispunjen život.

Koliko je toga što mi nije potrebno! Do naših dana odzvanjaju ove Sokratove riječi koje je uzviknuo dok je promatrao luksuzne predmete izložene na prodaju. Koliko je toga što mi nedostaje! — kruži po glavi zapadnog čovjeka najčešće na neizgovoren način. Osjećaj nedostatka toliko se duboko urezao da ga više niti ne izričemo, ali se po njemu ponašamo. Duboki ponor nedostatka, praznine, neispunjenosti, uskraćenosti određuje naš način mišljenja i hvata se i najsitnijih pora našeg osobnog i društvenog života. Naše oči rastu pored stvari ne toliko zbog otkrića što bi nam stvari trebale, nego nas dase zbog velike nutarnje praznine koja se nada da bi je stvari mogle ispuniti. Da nije tog nutarnjeg ponora stvari nikada ne bi dobile toliku težinu niti bi se naše oči širile pri pogledu na njih.

Odakle tolika praznina u našoj duši? Jer, daleko na početku zapadne kulture stoji Sokratov ironični usklik kako je mnoštvo onog što mu je nepotrebno. No, naravno, Sokratova rečenica ne bi ostala u našem zajedničkom pamćenju da već u njegovo vrijeme nije postojala ista praznina koja je vapila za ispunjenjem i da se ona već tada nije ispunjavala stvarima, luksuzom, slavom. Puno dublje od površnog ispunjenja i mnogo dalje od zore zapadnog mišljenja doseže ova praznina ljudske duše koja vapi za ispunjenjem. Da je praznina tu nema nikakve dvojbe. Premda je ne vidimo, ona je sveprisutna. Nevidljiva je jer se nalazi unutra, a sveprisutna jer kroz nju gledamo svijet. Na poslu i u kući, u proizvodnji i kupnji, u odijevanju i hrani, u knjigama, filmovima i putovanjima. Posvuda velika glad za ispunjenjem. Čak i tamo gdje je ne bismo očekivali. U životima posvećenim Bogu. Životima onih koji su jednom u susretu s Bogom, u iskustvu poziva otkrili mogućnost ispunjenog i osmišljenog života. I tamo gdje je svečanim i javnim činom zavjetovanja i odricanja od posjeda jednom zaiskri- lo povjerenje u ispunjen život iz od-

nosa s Bogom, i tamo mnoštvo stvari, čak i luksuz i ljudska slava ispunjanju sveprisutnu prazninu. Tamo na čudan način praznina bode oči i istovremeno ostaje nevidljiva.

Biti i imati

Već od početaka grčke mudrosti razlikujemo dobra koja određuju ljudski život. Postoje dobra koja se tiču onoga što čovjek jest, dobra koja čovjek ima i dobra koja leže u tom kako nas drugi vide. U to što netko

Lakše je doći do posjeda, negoli mijenjati se. Lakše je stvarati o sebi mišljenje, negoli se oblikovati po vlastitim mjerilima. Lakše je postići da drugi o meni misle kako sam velikodušan, negoli doista biti velikodušan.

jest spada osobnost, zdravlje, ljepota, snaga, karakter, moralnost, nadarenost, obrazovanje. U dobra koja netko ima spada vlasništvo, bilo kakav posjed. U treća dobra koja su vezana uz tuđe mišljenje o nama spadaju čast, ugled, slava, društveni položaj. Što netko jest ne dolazi izvana. Velikom dijelom nam je darovano to što jesmo. Nadarenosti, podrijetlo, izgled. No, to je ujedno i područje o kojem će najvećim dijelom ovisiti naš ispunjen ili prazan život. Što jesmo rezultat je onog što smo dobili i što smo od dobivenog sami načinili. To što smo odredit će koliko će i kakvog utjecaja na nas imati posjed i mišljenje drugih o nama. Svijet u kojem živimo ovisi najvećim dijelom o tom kako ga vidimo. Svakodnevno je iskustvo kako pored istih stvari različiti ljudi prolaze različito.

Na mjesto otkrića vlastitih darova, rada na njihovom rastu, truda oko vlastitog karaktera, okrenem pogled na stvari, one koje imam i one koje nemam. I odjednom počnem mjeriti druge onim što imaju. Tko više ima više jest. Tko ima veći posjed više vrijedi. Mjerim ih onim što se o njima govori i piše. Drugi, to je slika koja o njima kruži od usta do usta, to je ugled koji uživa, glas ili mišljenje koje mu prethodi ili ga prati. I tako se u prvom pla-

nu nađe posjed i ugled. Što tko uistinu jest nestane u drugom planu. Postaje nevažno. Potom samog sebe počnem mjeriti istim mjerilima posjeda i tuđeg mišljenja. Zašto? Zato što je lakše doći do posjeda negoli mijenjati se. Zato što je lakše stvarati o sebi mišljenje, negoli se oblikovati po vlastitim mjerilima. Zato što je lakše postići da drugi o meni misle kako sam velikodušan, negoli doista biti velikodušan. Zato što treba manje truda da postignem da drugi misle kako su moji odnosi idealni, negoli učiniti ih idealnima.

Tko sam pred Bogom

Jednom je neki pismoznanac htio krenuti za Isusom govoreći mu kako će za njim ma gdje Isus krenuo. I Isus mu veli: Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin čovječji nema gdje bi glavu naslonio. (Mt 8, 20). Nije imao ništa na sebi i bio je bez zemlje, kuće ili vlasništva. Živio je u krajnjem siromaštvu, a imao je ispunjen život. Nema ni jedne zabilješke da mu je život ikada bio dosadan, a živio je bez zabavne industrije, bez filmova, sportskih događanja i diskoteka. Nikada mu ljudi nisu bili dosadni, jer nikad nije ni očekivao da ga drugi zabave. Dolazili su mu uglavnom oni koje većina smatra teretom, a on im je olakšavao život. Nije živio od toga što drugi misle o njemu premda je znao da se govorilo samo o njemu gdje god bi se pojavio. Nije se mijenjao ni u ponašanju ni u govoru ovisno o tom da li su ga trenutno hvalili i htjeli za kralja ili su ga osuđivali i htjeli ubiti. Njegov je život bio ispunjen iznutra, odnosom s Ocem. Živio je od onoga što jest: Sin Očev. Na njemu je, više nego na ikom drugom, vidljivo kako je uistinu malo potrebno za ispunjen život. Nutarnja jasnoća odnosa s Ocem, svijest da smo ljubljani i prihvaćeni i volja da ljubav primljenu u činu poziva u postojanje unesemo u svijet. I to malo odjednom sve čini drukčijim. Svijet postaje prosvijetljen, ispunjen, osmišljen. Malo je potrebno, ali je velika mudrost pronaći to malo. ■

Alles hat seine Zeit!

„Der Herr ist mein Licht und mein Heil; Vor wem sollte ich mich fürchten?“ (Ps 27,1)

Sehr geehrte Schwestern und Brüder in Christus!

Wir sind in ein neues Jahr eingetreten. An seiner Schwelle stehend kann niemand von uns wissen, wie es wird und was es uns bringen wird. Der Sohn Gottes weiß es als Einziger, denn in ihm sind alle „Schätze der Weisheit“ und der Erkenntnis „verborgen“ (Kol 2,3). Übergeben wir daher alle unsere Sorge an den Herrn und bitten ihn inbrünstig: „Sende dein Licht und deine Wahrheit, damit sie mich leiten; sie sollen mich führen zu deinem heiligen Berg und zu deiner Wohnung!“ (Ps 43,3). Für uns ist wichtig zu wissen, dass alles seine Zeit hat und alles seine Zeit braucht. Der heilige Gott heilt in der Zeit, — und schließlich von der Zeit. Lass dir Zeit, lass ihm Zeit zu deiner Heilung! Gott hat das Zeitliche gesegnet: Im Zeitlichen liegt ewiges Heil. Segne auch du das Zeitliche bevor es vergeht! Die Zeit ist, biblisch betrachtet, auf ein Ziel hin gerichtet und führt zur Erfüllung des Königreiches Gottes. Der Übergang von einem Jahr in das andere bietet uns die Möglichkeit, uns an das Vergangene zu erinnern und einen Blick auf das Künftige zu werfen. Für all unsere Versäumnisse und die nicht genutzte Zeit bitten wir Gott, sich unser zu erbarmen. Dietrich Bonhoeffer hat aus dem Gefängnis ein Lied mit dem Titel „Vergangenheit“ an seine Verlobte Maria von Wedemeyer geschrieben. Ich zitiere die Endzeilen dieses Liedes: „Vergangenes kehrt zu dir zurück als deines Lebens lebendigstes Stück durch Dank und durch Reue. Fasse im Vergangenen Gottes Vergeltung und Güte, bete, dass Gott dich heut und morgen behüte.“

Werfen wir für einen Moment den Blick in das vergangene Jahr und fragen wir uns, ob wir die Zeit bestmöglich genutzt haben, damit Gott durch uns verherrlicht wurde? Das, was wir versäumt haben, an uns und an anderen Gutes zu tun, wird leider eine leere Seite in unserem Leben bleiben. Jeder neue Anfang bietet uns auch neue Möglichkeiten, das Unterlassene anzugehen, gibt uns neue Hoffnung, dass es nie zu spät ist, ein neues Le-

ben zu beginnen. Haben wir wirklich Gott den Weg bereitet? Haben wir uns abgewendet von falschen Gedanken, Schlüssen und Überzeugungen? Lassen wir auch jenen Menschen um uns herum zu, dass sie Recht haben und dass sie besser sind als wir? Ist mein Nächster das Abbild Gottes oder das Bild, das ich mir im Verlauf des vergangenen Jahres über ihn gemacht habe? Wenn etwas „krumm, schief oder uneben“ auf unserem christlichen Weg war, dann wachen wir aus dem Traum auf und bitten den Herrn voller Reue um Vergebung und „suchen wir den Herrn, solange er sich finden lässt, rufen wir ihn, solange er nahe ist!“. „Herr, zürne uns doch nicht allzu sehr, denk nicht für immer an unsere Schuld. Sieh doch her! Wir alle sind dein Volk!“ (Vgl. Jes 55,6; 64,8). Vergessen wir nicht, dass Gott bedingt vergibt und zwar dann, wenn wir selbst jenen Menschen vergeben haben, die uns verletzt haben. Hüllen wir uns in Jesus Christus geborgen und gestatten wir ihm in uns zu leben.

Versuchen wir zu erkennen, was wir versäumt haben und wo wir Gottes Weg unterbrochen oder verfälscht haben? „Wir sollten es erkennen, um innerlich davon wegzugehen, damit so der Weg ins neue Jahr wirklich ein Fortschritt, ein Vorwärtsgen für uns sei.“ (Kardinal Joseph Ratzinger).

Danken wir ihm für alles was wir haben und für alle Geschenke, mit denen er uns im vergangenen Jahr überhäuft hat. Sagen wir es mit dem frommen Bittsteller: „Wie kann ich dem Herrn all das vergelten, was er mir Gutes getan hat? Ich will den Kelch des Heils erheben und anrufen den Namen des Herrn.“ (Ps 116,12-13). Vergessen wir nicht jenen wertvollen Satz des Hl. Basilius des Großen (verstorben 379): „Gott verlangt Geringes, und er schenkt Großes denen, die ihn von Herzen lieben.“ Mein Wunsch ist für Sie alle: „Jede Gabe, die Gott dir geschenkt hat, möge wachsen mit den Jahren und möge dazu dienen, die Herzen derer, die du liebst, mit Freude zu erfüllen. Und in jeder Stunde der Freude

und des Leides möge das Lächeln des menschgewordenen Gottessohnes mit dir sein, und du mögest in Gottes Nähe bleiben.“ (Aus Irland).

Jede neue Zeit fordert von uns eine immer neue Sendung auf dem Weg zur ewigen Zeit. Da wir auch noch im Glauben auf dem Weg sind, sind wir nicht diejenigen, die schauen, sondern diejenigen, die hoffen. Obwohl wir glauben, so lehrt uns die Heilige Schrift, wissen wir nicht so genau, was uns erwartet, aber wir wissen sehr wohl, wem wir uns anvertraut haben, mit wem wir uns auf den Weg gemacht haben und was wir tun müssen. Achten wir sorgfältig darauf, dass wir die wertvolle Zeit, in der Gott uns seine Güte schenkt, nicht verspielen oder vergeuden. Wir sind zum Neubeginn des Lebens aufgerufen. Möge uns die Gnade des Herrn unseres Jesus auf Schritt und Tritt begleiten.

Nur Gott allein weiß, welche Möglichkeiten sich uns in der Zeit bieten, die vor uns liegt. Beten wir jeden Tag zu Gott dem Allmächtigen, dass durch uns das Unmögliche möglich wird, damit wir richtig beurteilen können, was wir jetzt und hier zu tun haben.

Liebe Schwestern und Brüder, da die Zeit ein Geschenk Gottes ist, beten wir mit dem Psalmisten jeden Tag: „Der Herr nimmt sich meiner an. Herr, deine Huld währt ewig. Lass nicht ab vom Werk deiner Hände!“ (Ps 138,8).

Ich nutze diese Gelegenheit, um Ihnen für Ihr bisheriges Vertrauen, ihre gute Zusammenarbeit und Unterstützung zu danken, mit denen sie mich die vergangenen sieben Monate begleitet haben. Ich bitte Sie, dass wir auch in Zukunft zusammen alles in unserer Macht stehende unternehmen, um dem Wohle all der uns anvertrauten Menschen zu dienen. Gottes Vorsehung hat uns zusammengeführt. Ich wage zu behaupten, dass wir vor Gott in gegenseitiger Verantwortung zueinander stehen. Freuen wir uns über diese Führung Gottes?

Mit diesen Gedanken wünsche ich allen Frieden und Heil im Neuen Jahr

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

Von Prälat Heinrich Heming, Leiter des Seelsorgeamtes und Bischöflicher Beauftragter für die Seelsorge an Katholiken anderer Muttersprache im Bistum Essen

Für eine erneuerte Migrantenseelsorge

Liebe Leserinnen und Leser!

Gerne komme ich der Bitte nach, für Ihre Monatszeitschrift einen Beitrag zu schreiben. Dieses ist ja nun auch gut möglich, nachdem vor ca. zwei Jahren die Redaktion der Lebendigen Gemeinde einen deutschsprachigen Teil eingeführt hat. Darüber habe ich mich sehr gefreut, konnten wir Deutsche doch bis dato nur die Bilder der Zeitschrift betrachten und die dazugehörigen Inhalte nur erahnen. Auch scheint mir dies ein Beispiel dafür zu sein, wie durch kleine, aber sehr wichtige Schritte Zusammenarbeit und Beziehungspflege gefördert werden kann. Und diese kleinen Schritte sind mir wichtiger als manche großen Worte und inhaltsträchtigen Reden, in denen über die gegenseitige Bereicherung wohl klug referiert wird, aber die entsprechenden Handlungsschritte kaum folgen.

Viele Verantwortliche aus anderen deutschen Diözesen haben schon vor mir an dieser Stelle etwas zur Situation der Seelsorge für fremdsprachige Christen in den deutschen Bistümern geschrieben. Die grundsätzliche Wertschätzung der Arbeit in den fremdsprachigen Gemeinden, die dabei immer wieder zum Ausdruck gebracht wurde, kann ich eigentlich nur unterstreichen und möchte sie darum hier im Detail gar nicht wiederholen. Beschränken möchte ich mich auf die Beschreibung einiger aktuellen Entwicklungen in unserem Bistum in diesem Seelsorgebereich.

ca. 5.000 Kroaten im Bistum Essen

Als Vorbemerkung sei gesagt, dass wir bei uns die Bezeichnungen „Ausländermission“ und „Ausländerseelsorge“ nur ungern verwenden und lieber von „Fremdsprachigen Gemeinden“ und der „Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprachen“ sprechen.

Im Bistum leben derzeit rund 52.000 katholische Christinnen und Christen anderer Nationalität. Für sie gibt es 22 fremdsprachige Gemeinden („missiones cum cura animarum“). Insgesamt werden 16 Spra-

chengruppen von 41 hauptamtlichen Seelsorgerinnen und Seelsorgern betreut. Die größte Gruppe bei uns sind nach wie vor die Italiener mit ca. 17.000, gefolgt von den Polen mit ca. 8.500 sowie den Spaniern und den Kroaten mit jeweils ca. 5.000 Personen. Natürlich gehören zu den Gemeinden auch Mitglieder, die schon die deutsche Staatsangehörigkeit besitzen sowie Menschen anderer Nationalität, die aber die entsprechende Sprache sprechen.

Nun sagen die Zahlen alleine noch nicht viel über die Lebendigkeit und die Aktivitäten einer Gemeinde aus. Wie auch bei den deutschen Ortsgemeinden gibt es auch bei den fremdsprachigen Gemeinden zahlenmäßig eher kleine, aber trotzdem sehr vitale Gemeinden, wie ich auch bei meinen Besuchen immer wieder feststellen kann.

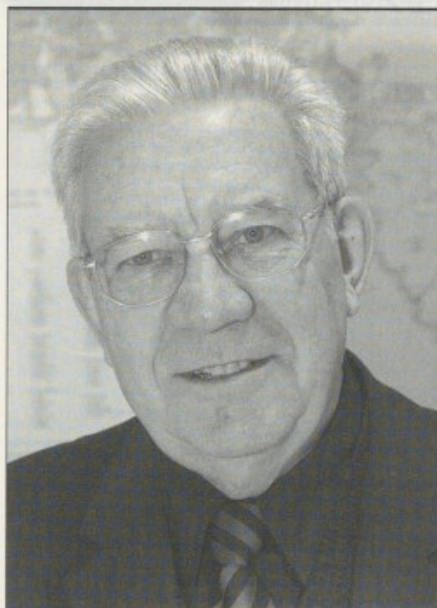
Neuorganisation der Pfarrgemeinden — Fusionsgemeinden

Wie auch in anderen Diözesen hat es im Bistum Essen einen Prozess gegeben, bei dem die Zusammenarbeit der 325 Pfarrgemeinden neu organisiert wurde. Zum Ende dieses Prozesses haben sich viele Gemeinden zu Gemeindeverbünden zusammengefasst, denen ein Pfarrer als gemeinsamer Leiter vorsteht. Andere ehemals selbstständigen Gemeinden haben sich zu neuen Gemeinden zusammengeschlossen. In diesen „Fusionsgemeinden“ ergaben sich nun für einige fremdsprachigen Gemeinden in den Städten gute neue Möglichkeiten. Da in diesen Gemeinden neben der Pfarrkirche auch die weiteren Kirchen und Räumlichkeiten der ehemals selbststän-

digen Gemeinden vorhanden waren, die in diesem Umfang von der deutschen Ortsgemeinde nicht mehr genutzt wurden, fanden hier insgesamt fünf fremdsprachige Gemeinden eine neue Beheimatung. So konnten auch die kroatischen katholischen Gemeinden in Oberhausen, in Bochum und in Ennepetal in neue Räume umziehen und sind somit direkte, unmittelbare Nachbarn der deutschen Ortsgemeinde geworden. Solche neuen,

... Wo durch kluges Agieren der Seelsorgerinnen und Seelsorger durch mutiges und vorurteilsloses Aufeinanderzugehen der Verantwortungsgremien auf deutscher wie auf kroatischer Seite Beziehungen gesucht werden, kann auch etwas von dem wachsen, was wir gerne als gegenseitige Bereicherung bezeichnen. Nichts wäre schlimmer als ein beziehungsloses Nebeneinanderherleben von deutscher und kroatischer Gemeinde in unmittelbarer Nachbarschaft. Natürlich haben nicht nur die kroatischen Gemeinden Vorteile durch diese neuen Gegebenheiten.

gen Nachbarschaften müssen natürlich gestaltet werden und die Bereitschaft und das Engagement dafür muss von den deutschen wie von den kroatischen Gemeinden ausgehen. Einige ermutigenden Feste, Veranstaltungen und Gottesdienste lassen mich hier einigermaßen zuversichtlich in die Zukunft schauen, wenngleich noch nicht alle Möglichkeiten ausgeschöpft sind. Natürlich muss dabei auch die Befindlichkeit der Menschen in den ehemals selbstständigen deutschen Gemeinden angemessen berücksichtigt werden. Für viele ist es halt nicht leicht zu erleben, dass „ihre“ Kirche, in der sie während ihres gesamten Lebens gebetet haben, „ihr“ Pfarrheim, in dem sie so viele Feste vorbereitet und gefeiert haben, nun von einer anderen Gemeinde übernommen wird; zumal dann,

Prälat Heinrich Heming

wenn diese Gemeinde eine solch vitale und zahlenmäßig starke Gemeinde ist, wie es die kroatischen Gemeinden bei uns im Bistum nun einmal sind.

Solidarität zwischen deutschen und fremdsprachigen Gemeinden

Jedoch, wo durch kluges Agieren der Seelsorgerinnen und Seelsorger

durch mutiges und vorurteilsloses Aufeinanderzugehen der Verantwortungsgremien auf deutscher wie auf kroatischer Seite Beziehungen gesucht werden, kann auch etwas von dem wachsen, was wir gerne als gegenseitige Bereicherung bezeichnen. Nichts wäre schlimmer als ein beziehungsloses Nebeneinanderherleben von deutscher und kroatischer Gemeinde in unmittelbarer Nachbarschaft. Natürlich haben nicht nur die kroatischen Gemeinden Vorteile durch diese neuen Gegebenheiten. Es darf sicher an dieser Stelle auch gesagt werden, dass durch ihre Kollekten und Spendenaufkommen sowie durch entsprechende Zuweisungen

des Bistums an die deutsche Ortsgemeinde deren Haushalt spürbar entlastet wird. Wahrscheinlich hätten wir einige Gebäude, vielleicht sogar Kirchen verkaufen müssen, wenn sich keine Nutzung durch die fremdsprachigen Gemeinden ergeben hätte. Natürlich muss ich zugeben, dass auch diese Entwicklung nun an ein Ende gekommen ist. In Anbetracht der dramatischen finanziel-

len Entwicklungen im Bistumshaushalt werden wir keine Möglichkeiten mehr haben, solche Projekte zu finanzieren. Bisher haben wir im Bistum Essen erst eine Kirche verkaufen müssen — aber wer weiß, wie die Entwicklung weitergeht. Sicher ist nur, dass wir nur in großer Solidarität zwischen deutschen und fremdsprachigen Gemeinden die Herausforderungen der Zukunft meistern können.

Theologische Prinzipien für eine Erneuerung

Sehr froh bin ich darüber, dass mit der Schrift „Eine Kirche in vielen Sprachen und Völkern“ nun von der deutschen Bischofskonferenz Leitlinien für die Seelsorge an Katholiken anderer Muttersprache vorliegen, die mir für die innerkirchliche Diskussion sehr geeignet erscheinen. Sowohl die darin dargestellten theologischen Prinzipien für eine erneuerte Migrantenseelsorge, wie auch die entsprechenden pastoralen Folgerungen sollten mit großer Ernsthaftigkeit besprochen werden, und zwar möglichst in gemeinsamen Gesprächen von fremdsprachigen und deutschen Verantwortlichen und Seelsorgerinnen und Seelsorgern. ■

ZEITGEIST

Diese Jugend von heute!

Diese Jugend von heute erkennt keine Autoritäten an. Sie empfindet keinerlei Loyalität, weder sich selbst gegenüber noch gegenüber der Gesellschaft. Sie ist grenzenlos nihilistisch! Eltern und Erzieher, sie tun sich schwer mit der Jugend von heute.

Diese Jugend von heute pfeift auf Tradition und gute Manieren. Sie ist bindungslos, amoralisch und verantwortungslos. Sie ist unverschämt selbstüchtig! Arme Pädagogen, arme Katecheten.

Die Jugend von heute interessiert sich für nichts Geistes, will keine Bücher lesen, kennt keinen Goethe und keine Sprachregeln. Sie ist hoffnungslos ungebildet! Arme Lehrer, Armes Land!

Es wird viel über die Jugend geredet, und heute wie gestern, wird sehr viel Negatives über die Jugend ausgesprochen. Eltern, Erzieher, Pädagogen, Religionslehrer sind ratlos und verfolgt man die Berichte und Vorfälle in den Medien, stellt sich z.B. die Frage, wer oder was daran schuld sei, dass selbst ausgebildete Pädagogen der ungeheuren Macht so mancher wütender Schüler und Schulklassen schutz- und machtlos ausgeliefert sind. Warum steigt die Aggressivität schon bei den Jüngsten und wie kommt es, dass in unseren Schu-

len, in denen das Bildungsniveau so tief herabgesackt ist, das Chaos herrscht?

Es wird viel über die Jugend geredet, aber leider nur sehr wenig mit ihr. Das beginnt bereits im Elternhaus. Zu wenig wird mit den Heranwachsenden geredet, zu viel wird verlegt, auf später, auf die Lehrer, auf Großeltern, auf verschiedenste Nachmittagskurse und Aktivitäten, in denen die Jugendlichen untergebracht werden. Wer steht aber gerne auf dem Abstellgleis? Wer wird gerne hin und her geschoben? Kinder und Jugendliche verlangen unsere gesamte Aufmerksamkeit und unser ganzes Interesse, sowohl im Elternhaus als auch in der Gesellschaft. Und sie verdienen unsere volle Anerkennung, auch dann, wenn wir ihre Ansichten nicht teilen. Junge Leute sollte man nach ihrer Meinung fragen, so z.B. in gesellschaftspolitischen oder kirchenrelevanten Fragen. Denn dadurch entsteht das Gefühl der Verantwortung und die will früh gelernt sein. Antworten, was in dem Wort Verantwortung enthalten ist, kann man aber nur dann, wenn man auch gefragt wird.

Diese Jugend von heute! ... Sie ist nicht schlechter und nicht besser als alle vorherigen, aber sie ist hier und jetzt und wir sollten sie wirklich ernst nehmen.

Antonia Tomljanović-Brkić

KÖLN Čestitka kardinalu Meisneru za 70. rođendan

Prigodom 70. rođendana kölnskog kardinala Joachima Meisnera uz brojne njegove prijatelje, koji su mu čestitali rođendan bili su i Hrvati. Pod vodstvom fra Josipa Lucića, voditelja misije, posjetili su ga i 22. prosinca 2003. i čestitali 70. rođendan, te Božić i novu godinu. U toj su se prigodi prvi put pjevale hrvatske božićne pjesme u Nadbiskupskom dvoru u Kölnu. U ime Hrvatske katoličke zajednice u Kölnu biranim je riječima o. Lucić čestitao kardinalu Meisneru rođendan: „Vaš rođendan pada upravo na Božić, pa Vam ovom prigodom također želimo čestit Božić, božićne blagdane, uspješnu i blagoslovljenu novu 2004. godinu. U ovoj godini svečano smo proslavili 45. obljetnicu Hrvatskog Tijelova. Za tu prigodu naša je zajednica priredila u Maternushausu svečani prijem za Vas i za zagrebačkog nadbiskupa, a sada već i kardinala, Josipa Bozanića. Sljedeće ćemo godine na svetkovinu Tijelova u Domu „Forum“ predstaviti našu zajednicu na vjer-

Vjernici iz HKM Köln predvođeni o. Lucićem čestitali su kardinalu Meisneru rođendan

skom, kulturnom i domoljubnom području, te se tako uključivati u zajedništvo s Crkvom ovdje u Kölnu, koju Vi već dugo godina uspješno vodite i narodom koji nam je ponudio gostoprinstvo. Mi se ovdje nakon četrdeset i više godina osjećamo i jesmo građani ovoga grada i vjernici ove Crkve.“ U toj prigodi darovali su kar-

dinalu nekoliko hrvatskih specijalita. Kardinal Meisner je u toj prigodi između ostalog kazao: „Hrvatima obećavam svaku pomoć, posebno je to važno zbog toga, što se šire glasine da bi njemački biskupi smanjili broj hrvatskih katoličkih misija. No, to se neće odnositi na hrvatske katolike u Njemačkoj.“

HANAU Završna proslava 30. obljetnice misije

U subotu 13. i nedjelju 14. prosinca završnim slavljem svečano je proslavljena 30. obljetnica postojanja i djelovanja Hrvatske katoličke misije Hanau. Od toga najveći dio pastoralnog djelovanja — pune 23 godine — u tu je hrvatsku katoličku zajednicu ugradio sadašnji voditelj misije o. Dominik Marijan Kovač, franjevac konventualac sa Svetoga Duha u Zagrebu.

Zahvalno euharistijsko slavlje u središnjoj gradskoj crkvi Imena Marijina u Hanau u tom je povodu predvodio i propovijedao provincijal Hrvatske provincije franjevaca konventualaca sv. Jeronima o. fra Ilija Mišić. U misnom slavlju je sudjelovao referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Fulda dr. Winfried Kurzschenkel, a uz voditelja misije o. Kovača, u koncelecijaciji je bio i o. Joakim Dudaš, duhovnik u Fuldi za bogoslove grkoistočnoga obreda iz Makedonije. Sve je na početku pozdravio njemački regionalni dekan i župnik Hanaua dr. Norbert Zwergel.

Slavlje je nastavljeno u popodnevnom satima u punoj sportskoj dvorani „Lindenauhalle“ u gradskoj četvrti Grossauheim. Nastupio je „BONTON“ iz Offenbacha. U organizaciji su sudjelovali i predstavnici Hrvatskoga doma iz Hanau. Kroz program su uz župnika o. Kovača vodile Kristina Zinke i Biserka Slaviček. Odana su i priznanja i zahvale najzaslužnijim članovima misijske zajednice i suradnicima.

Među brojnim uzvanicima bio je i generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Frankfurta Petar Uzorinac. Slavlje je imalo humanitarni značaj, a čisti je prihod bio namijenjen za crkvu Hrvatskih mučenika u Udbini. U tu proslavu o. Kovač je ujedno utkao i proslavu 35. obljetnice svoga svećeništva i 60. obljetnicu života.

DARMSTADT

Proslava sv. Nikole

Vjernici iz Hrvatske katoličke misije Darmstadt su 6. prosinca 2003. godine svečanom priredbom proslavili blagdan sv. Nikole. Proslavu je upriličio voditelj misije fra Ivan Vidović, sa članovima starog i novog župnog vijeća. Priredba je održana u župnoj dvorani sv. Fidelisa u Darmstadtu.

Prigodni program koji se sastojao od božićnih recitacija, pjesama i božićnog igrokaza, te pjesama i recitala u čast sv. Nikole putnika, a pripremile su ga pastoralne suradnice s. Anđela Milas i s. Damjana Damjanović. Lutrija i dolazak sv. Nikole s darovima bili su radost za djecu. U toj su radosti uživali i stariji, prisjećajući se svoga djetinjstva. Zabavni dio programa bio je povjeren VIS „BONTON-u“ iz Offenbacha. Oni su svojim sviranjem i pjevanjem rodoljubnih pjesama i hrvatskih narodnih kola, proveli slušatelje i ljubitelje plesa kroz sve krajeve Hrvatske, te Bosne i Hercegovine. B.N.

LUXEMBOURG Deset godina misije

U nedjelju, 26. listopada 2003. u Luxemburgu je svečano proslavljena 10. obljetnica tamošnje Hrvatske katoličke misije. I kao što je to lijepo u pozivnici naveo misionar don Franjo Djurić, deset godina, nekada smatranih za dugi period u današnjem svijetu brzih i naglih promjena čine se tek kao kratak trenutak. No, u to se vrijeme ipak mnogo toga dogodilo, pogotovo na samom početku kada se broj od nekoliko stotina Hrvata stasosjedilaca u Luxembourgu iznenada povećao za pridošlice zbog rata izbjegle najprije iz Hrvatske, a zatim i iz Bosne i Hercegovine. Mada je misionar iz Liegea, pater Drago Rogina zajedno sa časnim sestrama dolazio služiti misu u Luxembourg, osnivanje zasebne župe i katoličke misije predvođene don Franjom Djurićem dalo je hrvatskim iseljenicima u ovoj maloj europskoj državi poseban značaj. Porijeklom iz Janjeva, don Djurić je prošao dugi svećenički put, od školovanja u Pazinu, Zagrebu i Innsbruku,

do službe u rodnom Janjevu iz kojeg je bio prisiljen otići, do Luxemburga u kojem je igrom slučaja ponovno našao nekolicinu svojih školskih kolega na visokim crkvenim položajima. Biti misionar nikada i nigdje nije lako, biti svima na usluzi, nesebično pomagati, bodriti, bdjeti nad svojim narodom i propovijedati Božji nauk ljudima koji su daleko od svoga doma, u nepoznatoj sredini koja ih ne razumije i koju oni ne razumiju, izuzetno je teška zadaća. Na tom putu don Franjo se nije umorio. Okružio se svojim narodom, izborio se za lijepu crkvu u Beggenu, koja iako je samo dana na korištenje misiji odiše hrvatskom rječju i hrvatskim duhom. Svake se nedjelje služi misa, nakon koje se u onim istim prostorima gdje se nekada sakupljala humanitarna pomoć i gdje su Luksemburžani zajedno sa Hrvatima pakirali odjeću, obuću i razne druge stvari, sada druže vjernici, organiziraju se proslave, krštenja, izmjenjuju iskustva.

Već se punih pet godina jednom mjesečno tu organiziraju i konzularni dani na koje dolaze djelatnici Veleposlanstva u Bruxellesu koje pokriva i Veliko Vojvodstvo Luxemburg. Kruna svih tih događanja tijekom deset proteklih godina bila je svečana misa u župnoj crkvi u Shouweileru, koju je predvodio je mons. Henri Hamus, luksemburški glavni vikar. Nadahnutu propovijed održao je don Mate Šola, hrvatski misionar iz Saarbrückena, dok je don Franjo Djurić, kao domaćin, zaokružio taj blagdan uvodnom i završnom rječju, uz skladne zvukove hrvatskih duhovnim pjesama za ovu prigodu pojačanog crkvenog zbora. U nazočnosti veleposlanice RH Ljerke Alajbeg i više uglednih Luksemburžana, nakon svečane mise slijedio je duhovno-zabavni program. U programu su sudjelovali članovi misije, čiji je nastup bio popraćen pljeskom. Ne smije se ni propustiti pohvaliti uvijek prisutne, samozatajne brojne članove Hrvatske katoličke misije u Luksembourgu.

Dubravka Znika Kara

RÜSSELSHEIM Događanja u misiji

Mališani kod staraca

Skupina školske djece i mladeži iz Hrvatske kat. misije Rüßelsheim posjetili su 20. prosinca 2003. njemačke starce i starice koji žive u staračkom domu u Tüdingenstrasse u tome gradu. Inicijatorica i organizatorica te posjete je pastoralna suradnica s. Estera Marijić. U ostvarenju te plemenite ideje, sestre su pomogle i Hrvatice koje rade u domu. Njima su se pridružile i velikodušne i kreposne žene iz misije.

Na početku posjete, voditelj misije fra Berislav Nikić, sve je pozdravio. Osoblju doma zaželio je strpljivost u radu jednih s drugima, Božji blagoslov, zdravlje i sretan Božić, te blagoslovljenu novu 2004. godinu. Zatim su učenici i mladi recitirali nekoliko pjesama otpjevali nekoliko božićnih pjesama. Uručili su starcima i staricama božićne darove, i sa svakim su izmijenili nekoliko riječi. Roditelji učenika bili su ponosni na svoju djecu, koja imaju srce i dušu za one, o kojima se skrbe, namještenici doma. Valja spomenuti kako je s. Estera 18. i 19. prosinca organizirala u misijskim prostorijama proslavu Božića za predškolsku djecu i njihove majke, te misijske folklorashe.

Ljubav je domišljata

Kad čovjek nešto namumi učiniti, onda će on to prije ili kasnije i učiniti. Za postizanje cilja, ne poznaje nikakvih prepreka. Nešto se slično, u pozitivnom smislu događa u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Rüßelsheimu već šesnaest godina. Voditelj misije i suradnici potakli su zauzete žene u misiji da za vrijeme došašća peku kolače, i da ih sami prodaju poslije nedjeljnih misa, a da dobiveni novac pošalju siromasima u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Valja istaknuti kako brašno, margarin i šećer domaćice kupuju od vlastitih novčanih sredstava. I one kupuju kolače, koje su same napravile i ispekle. Novac od prodanih kolača bio je upućen u Hrvatsku. Taj lijepi primjer iz Rüßelsheima mogao bi biti poticaj i drugim misijama i dobrim ženama u tim misijama, jer je ljubav domišljata.

Božićno i nikolinjsko slavlje

Ovogodišnje božićno i nikolinjsko slavlje u Hrvatskoj katoličkoj misiji Rüßelsheim održano je na blagdan sv. Nikole u subotu 6. prosinca u Kelsterbachu. Program su pripremili s. Estera te marljivi i tihi učitelji narodnog folkloru Ružica i Ivica Kolar. Program je bio sastavljen od božićnih pjesama i recitacija, te pjesama u čast sv. Nikole. Sv. Nikola je donio obilje darova čemu su se posebno veselili mališani. Za dobar zaloga, čašicu vina i različitih bezalkoholnih pića pobrinuli su se članovi novoga župnoga vijeća. Pripremljena je i lutrija. U zabavnom dijelu programa nastupo je VIS „CROMAT“ iz Mainza.

Berislav Nikić

MÜNCHEN Božićni koncert i meditacija

Hrvatska katolička misija München priredila je u nedjelju 14. prosinca vrlo uspješan koncert i meditaciju, pod vodstvom s. Nikoline Bilić. Ona već šest godina znalački i s puno zalaganja djeluje u HKM München kao

pastoralna suradnica, katehistica i voditeljica crkvenog zbora gdje su posebno očitati izvrsni rezultati njezinog studija za crkvenu glazbu u Zagrebu gdje je postigla diplomu crkvenog glazbenika. Unutar crkvenih

zborova djeluju i dvije skupine — vokalna muška „Klapa Croatia“ i djevojačka skupina „Lira“. „Klapa Croatia“ postoji već 14 godina. Vrlo je poznata u Münchenu i izvan njega, gdje je dosada nastupala na mnogim proslavama, na crkvenim, državnim, hrvatskim i međunarodnim, uvijek s ciljem razveseliti bližnjega i hvaliti Svevišnjega.

Djevojačka vokalna skupina „Lira“ proslavila je tim božićnim koncertom treću obljetnicu svog djelovanja i postojanja u toj hrvatskoj misiji. Uz nastupe u Münchenu i okolici grada, bilježi dva nastupa u Sindelfingenu, a na 5. smotri crkvenih zborova hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj 2002. godine u Mannheimu zbor je oduševio svojim nastupom.

Voditeljica programa tijekom koncerta u Münchenu prof. Barica Lorenz prije svake od 17 točaka čitala je vlastite meditacije.

Dr. Claudia Lorenz-Horn

ESSLINGEN Održan obiteljski seminar

Obiteljski seminar održan je od 28. do 30. listopada 2003. u Hayingen „Lautendörfe“ u organizaciji Caritasa iz Esslingena.

Mnogi Hrvati-katolici iz Njemačke savezne države Baden-Württemberg, pa i pripadnici drugih nacionalnih manjina na tome području, sudjelovali su sa svojim obiteljima na seminarima koje organizira Caritas iz Esslingena. Svakako je interesantno spomenuti skupinu hrvatskih obitelji, koje se u okviru navedene organizacije, već dvadesetak godina sastaju, na seminarima u Hayingenu u Švapskom Gorju.

Za tih petnaestak hrvatskih obitelji sa djecom, ovo je već drugi obiteljski seminar ove godine, nakon dvadeset i tri godine postojanja. U prekrasnom jesenskom krajoliku obronaka „Švapskih alpi“, uz svijeću Prvog adventa, razmatrale su prisutne hrvatske obitelji interesantne i možda za neke prisutne i neobične teme toga seminara. Tomo Čirko, dugogodišnji referent za migracije i socijalna pitanja pri navedenom Caritasu, organizira i s puno žara i oduševljenja vodi već dvadeset i treću godinu obiteljske susrete. Bez njega i njegove supruge Katice, koja mu ne-sebično pomaže, ovi bi seminari bili gotovo nezamislivi.

Dipl. arheologinja iz Stuttgarta Anka Krstić-Legović obradila je teme: Duhovni poticaji iz djela hrvatskog pisca Zvonimira Mrkonjića, uz čitanje stihova iz pjesama u prozi „Goneta-nje gomile“ te analizu rada i Muzejska vođenja za hrvatsku publiku u Njemačkoj, kao duhovno-kršćanski poticaj za razmišljanje i proširenje znanja.

Prva tema izazvala je živu diskusiju. Autor shvaća teret i radost života kao kamenu gomilu s kojom komunicira, koja je metafora za postojanje. Putovanje kroz život je puno strahova, stradanja i zagonetki. Autoru je Biblija osnova i putokaz, ali biblijski citat je ujedno i zagonetka, koju treba riješiti. Čitatelji Mrkonjićevih stihova su ujedno pozvani da i sami prosude o svojem životu i svoje spoznaje usporede s njegovim (autorovim), čija realnost nije euforija, niti iluzija, kršćanska nada je prisutna tek u traženju, a stalna je jedino mijena. Druga tema je bila sudionicima puno bliža.

Posljednjega dana seminara, u nedjelju 30. listopada, nakon razgovora i diskusije, sve obitelji s djecom su sudjelovale na euharistijskom slavlju koje je predvodio vlč. Jerko Klinc, župnik iz Hohenstein/Oberstättenu.

Ana-Katarina

ST. GALLEN — ŠVICARSKA

Dalmatinska večer

Hrvatska katolička misija St. Gallen u Švicarskoj, koju vodi fra Vlado Ereš, tradicionalno svake godine u jesenskom terminu organizira domovinske zavičajne susrete.

Poslije ravne Slavonije, Bosne ponosne, kršne Hercegovine na red došla i Dalmacija. Iako u ovoj zajednici ima malo Hrvata iz Dalmacije dvorana je skoro bila pretijesna. Premašena su sva očekivanja tako da se tražilo mjesto više. Dvorana je bila ispunjena do posljednjega mjesta.

Oko tisuću i pol prisutnih uživalo je cijelu večer, a posebno raduje jer je najviše bilo mladih. Program je započeo dalmatinskom klapom „Pasika“ iz Kostanja kod Omiša. Potom je fra Vlado sve pozdravio. Slijedio je nastup misijskog djevojačkog zbora pod vodstvom pastoralne suradnice s. Ivanke Darojković.

Nastupila je i misijska skupina juniora iz Jone, KUD „Metković“, Klapa „Pasika“, VIS „TOTUS-TU-US“. Iznenadenje su priredili ljubitelji šijavice, balota i „baluna“, najomiljenijih igara u Dalmaciji i šire. Ujedno je najavljeno kako će sljedeća večer biti posvećena Lici.

SINDELFINGEN Proslava nikolinja i Božića

U subotu, 6. prosinca, na sam blagdan sv. Nikole, održano je u Klosterseehalle božićno i nikolinjsko slavlje Hrvatske katoličke misije Sindelfingen. Okupilo je više od tisuću posjetitelja. Organizatori na čelu s fra Marinkom Vukmanom, voditeljem misije su se radovali, jer je i ova njihova proslava imala dobrotvorni, humanitarni karakter čiji je sav prihod namijenjen kao znak dobrote i razumijevanja za teškoće drugih. Ček od dvije tisuće eura uručen je nazočnoj predsjednici Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida mr. med. sc. Mirjani Dobranović za projekt „Hvala ti, moj dobri anđele“, a iznos od tisuću i petsto eura dan je gradu Sindelfingenu za projekt „Susjed u nevolji“. Svi ma se srdačnom dobrodošlicom na početku obratio voditelj misije i slavlja

fra Marinko Vukman, posebno pozdravljajući uz nazočne predstavnike hrvatskih udruga i Generalnog konzulata RH u Stuttgartu, hrvatskih listova, sve one koji su svojim nesebičnim radom pridonijeli tom slavlju uz njegove suradnice časne sestre Rozariju Čurić, Emanuelu Škarića i Bogoljubu Jurić.

U ime projekta HUSTI „Hvala ti, moj dobri anđele“ nazočnima se toplo zahvalila Mirjana Dobranović koja je naglasila kako je pomoć namijenjena za 102 invalida u Hrvatskoj. U ime grada i gradonačelnika Sindelfingena zahvalio se Ahmad Amiri. Prigodni su dio programa s božićnim pjesmama koje je prihvatila cijela dvorana započeli tamburaši

Fra Marinko Vukman uručio je humanitarne čekove

HKM Sindelfingen, a nastupio je i Tamburaški sastav „Matija Gubec“, a zatim su splitske i prigorske plesove izveli plesači velike i male misijske folklorne skupine. Misijski Dječji zbor i učenici Hrvatske dopunske nastave iz Leonberga, Sindelfingena, Böblingena i Herrenberga pjesmama su i stihovima hrvatskih pjesnika posvećenima sv. Nikoli najavili njegov dolazak u dvoranu.

Tekst i snimka: Biserka Lukan

KOBLENZ Dan otvorenih vrata

Poslije svečane mise, u nedjelju 14. prosinca, u crkvi sv. Franje u Koblenzu brojni su se Hrvati s područja tamošnje Hrvatske katoličke misije uputili u misijske prostorije gdje se već tradicionalno slavilo adventsko slavlje „Dan otvorenih vrata“. Nakon zajedničkog ručka kojeg su pripremile vrijedne domaćice, djeca su u misijskoj kapelici Hrvatskih blaženika s nestrpljenjem očekivali dolazak sv. Nikole. Dočekali su ga s pljeskom i pjesmom,

a recitacije je za tu prigodu pripremila dugogodišnja pastorlana suradnica Dragica Žimbek koja se sada nalazi u mirovini. U misijskim je prostorijama nastavljeno zajedničko slavlje, a među Hrvatima bilo je i Nijemaca. Za ugodno raspoloženje pobrinuli su se misijski gitaristi. Prihod sa slavlja kao i milostinja toga dana bila je upućena preko Caritasa Zagrebačke nadbiskupije potrebnim obiteljima s više djece.

Tekst i snimka: Jakov Vranković

WIESBADEN Slavlje Božića i nikolinja

Tradicionalno nikolinjsko i božićno slavlje Hrvatska katolička misija Wiesbaden proslavila je u nedjelju 7. prosinca poslije misnog slavlja, koje je predvodio voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić. Poslije zajedničkog ručka za oko 200 vjernika, u njemačkoj župnoj dvorani sv. Kilijana, održan je prigodni program koji je priredila pastoralna suradnica s. Auksilija Milić. Dolaskom sv. Nikole i dijeljenjem darova djeci i mladeži, završilo je zajedničko druženje Hrvata katolika u Wiesbadenu.

Berislav Nikić

MAINZ Dobro došao sv. Nikola

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Mainz u nedjelju 14. prosinca misnim slavljem i priredbom u gradskoj dvorani u Mainz-Heitsheimu, svečano je proslavljen blagdan sv. Nikole pod motom „Dobro došao sv. Nikola“. Sve je na početku programa pozdravio voditelj misije fra Josip Klarić podsjetivši život i djelovanje toga sveca posebno omiljenoga među djecom. Potom je nastupio zbor djece i mladih pod vodstvom pastoralne suradnice s. Dragice Ljubos. Izvedena je i kraća dramska igra pod nazivom „Dvije bake“. Scenski je dočarano i razmišljanje: „Što bi bilo kad bi sv. Nikola zakasnio“. Dolazak sv. Nikole s darovima, bio je posebni doživljaj za malu i odraslu djecu. Zabavni dio programa, uspješno je obavio VIS „Duo-Europa“ iz Villingena.

B.N.

FRA PAVAO MELADA

Neobičan franjevac

U Omišu je 26. studenoga 2003., u 88. godini života, preminuo hrvatski franjevac Pavao Melada. Iako nije bio upravitelj nijedne hrvatske misije, niti dušobrižnik u inozemstvu, svojim je radom i životom bio i jedno i drugo, misionar marijanske pobožnosti, skrbnik za Hrvate izvan domovine. Zbog toga zaslužuje spomen u „Živoj zajednici“, listu hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. U svojoj knjizi „Gospin organizator“ fra Petar je Lubina opisao život i djelo fra Pavla — Petra Melade. Ovaj kratki prikaz ne želi biti nadopuna onomu što je napisano ili rečeno prigodom predstavljanja zbornika „Ancilla Domini“ „Službenica Gospodnja“, koji bi njemu posvećen u prigodi osamdesete obljetnice njegova života. Franjevac Melada bio je humanist, rodoljub, radnik i prijatelj.

Humanist

Gospodin ga je obdario izvanrednom inteligencijom. To se pokazalo u tijeku čitavoga njegova školovanja i kasnijega organizatorskog posla. U gimnazijskim danima ovladao je klasičnim jezicima kao i drugim predmetima, tako da su ga profesori oslobodili maturalnog ispita. U slobodno vrijeme bavio se čitanjem i učenjem stranih jezika. Mogao se služiti gotovo svim europskim jezicima. Među njima talijanski i španjolski bili su mu toliko bliski kao i materinski. Poznavao je i engleski, francuski i njemački. Na portugalskom je mogao čitati. Na svim tim jezicima vršio je „korektore“ znanstvenih radova. Kao student biblijskih znanosti služio se hebrejskim jezikom, koji je učio na rimskom sveučilištu kod židovskog obraćenika nekadašnjeg rabina Zollija. Može se reći da je stekao humanističku, opću uljudbu i naobrazbu, što se moglo osjetiti u razgovoru s njime i u diskusijama koje je vodio s predstavnicima različitih životnih usmjerenja. Posjedovao je enciklopedijsko znanje koje je čitanjem uvijek produbljivao. Bio je pretplatnik talijanskog izdanja „Reader digest“ — „Selezione“, redovit čitatelj domovinskih i stranih publikacija opće uljudbe, neumorni rješavatelj križaljki. Zbog posla kojeg je obavljao često je putovao i to uvijek u nove krajeve. Upoznavao je tako povijest i kulturu

mnogih naroda. Postao je u neku ruku kozmopolit. Kao predsjednik „Međunarodne marijanske akademije“, jedine papinske ustanove koju su Hrvati (Balić i Melada) osnovali i vodili, družio se s teolozima i kulturnim radnicima iz različitih zemalja. S njima je zajedno, u ekumenskom krugu, tražio zajedničke postavke marijanske znanosti i pobožnosti. Za vrijeme pedesetogodišnjega boravka u Rimu rado se posvećivao bolesnima i potrebnima. Kao kapelan u klinici „Fioretti“ gdje je zamršene operacije na očima izvodio dr. Marchi sa svojom ekipom, fra Pavao je pratio očne bolesnike iz Hrvatske koji su tamo tražili lijeka. Dočekao bi ih na rimskoj zračnoj luci, tražio za njih prenočište, tumačio im pri liječničkom pregleda, pratio ih kroz vrevu rimskih ulica, borio se da dobiju popust ne samo kod liječnika, nego i pri nabavci lijekova kao i ostalih potreština. To je radio ne samo za Hrvate nego i za Srbe i Albance, pače i za umirovljenog časnika JNA. Svi su mu bili zahvalni, a on bi dugo s njima održavao vezu.

Rodoljub

Rođen u vrijeme Austro-Ugarske monarhije, u Kaštel Stafiliću, gnijezdu pristaša jugoslavenskih strujanja, fra Pavao se uvijek osjećao i bio Hrvat. Svoga hrvatstva nikad se nije odricao, niti ga zatajio. Dapače je uvijek isticao svoje narodsko podrijetlo. Bez obzira na to je li njegov sugovornik bio običan znatiželjnik ili službena osoba. Kad bi ga Talijani predstavljali kao „slavo“ ili još gore „jugoslavo“ energično bi to popravio: „Ja sam Hrvat!“. Dobri poznavatelj hrvatske povijesnice isticao je hrvatske veli-

kane uma i duha, koji su dali svoj doprinos općem napretku Europe i svijeta. Sin naroda s dubokim kršćanskim korijenima dičio se svojom baštinom, a tuđu poštivao. Zbog svog rodoljublja i vjerskog uvjerenja morao je štošta pretrpjeti. Dvadeset i više godina nije vidio svoje rodbine, niti posjetio rodno mjesto ni domovinu. U poratnim godinama služio se vatikanskom putovnicom ili je pak posjedovao izbjegličku ispravu kao „apolid“, tj. bez domovine. Kako bi pomogao pripremu za marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici, uzeo je jugoslavensku putovnicu, koju je na deset godina dobio u rimskom izaslanstvu. Jednom na putu u Njemačku kao suputnik u osobnim kolima, sjetio se na austrijskoj granici da je ponio „stari pasoš“. Prvim vlakom vraća se u Rim i sutradan zrakoplovom dolazi u Frankfurt. Zbog toga nam propade posjet poznatom njemačkom mariologu, Georgu Söllu u Benediktbeuernu nedaleko od Münchena.

Radnik

Kao student u Makarskoj upoznao se s filozofskom i teološkom baštinom srednjovjekovnih autora, kojih je djela čitao na latinskom izvorniku. U toj radionici znanja približio se misli oštroumnog učitelja Ivana Duns Skota i njegovu stavu glede Isusove Majke, koja — kao Bogu najdraže biće — bi otkupljena na najsavršeniji način, zaslugom Krista, savršenog Otkupitelja. To je bila odrednica Meladina dugogodišnjeg rada. U tom okviru nosio je teret „žege i dana“ u pripremi i slavlju međunarodnih skupova. Za dugih zimskih večeri satima bi sjedio za stolom i ispravljao znanstvene članke brojnih suradnika. Ujednačivao je njihovu znanstvenu metodu citiranja. Provjeravao bi navode u knjižnici „Antoniana“. Kad je postao predsjednik Marijanske akademije ostao je u istom uredu, za istim stolom. Preuzeo je službu predsjednika te međunarodne ustanove, premda nikada nije zanemario ulogu tajnika. Kad je trebalo spremati mariološki skup, nije se bojao rimske žege. Znoj bi mu se cijedio s čela, a program je bio spremljen, put i smještaj za sudionike osiguran. Melada nije ostavio iza sebe velikih znanstvenih djela. Za to nije imao ni vremena, ni mogućnosti. Sav njegov napor iscrplji-

vao bi se u pripremi i održavanju znanstvenih skupova i u tiskanju predavanja na njima održanih. Stotinu i više višejezičnih svezaka, znanstvenih zbornika i drugih izdanja priredio je za tisak. Ponekad je morao potpuno preurediti prinos pojedinih suradnika, nevještih pisanju ili nejasnih u izražavanju. Pritom bi pazio da ostane vjeran autorovoj misli i da je bliži zainteresiranom čitatelju.

Prijatelji

Fra Pavao je volio društvo. U njemu je bio drag, pa i onima s kojima bi se po prvi put susretao. Svojim raspoloženjem unosio bi opuštenost i vedrinu. Rado i lako je stjecao prijatelje. Stečeno prijateljstvo znao je negovati, čuvati i produbljivati. Ta prijateljstva vodila su ga kao posjetitelja u daleki svijet, od Španjolske do Meksika, od Poljske do Ekvatora, od Portugala do Dominikanske Republike, od Malte do Njemačke, od Hrvatske do Svete Zemlje. Rado se dopisivao. Osobne misli i zapazanja bilježio je u svoj dnevnik, koji je vodio godinama, vjerujem do svoje smrti. Ti zapisi pružaju uvid u njegovu dušu, osobe koje je susretao, vrijeme i događaje u kojima je živio. Rođen u kaštelanskom zaljevu, u kući gdje se čuje šum jadranskih žala, volio je bistrinu mora i plavetnilo neba. Odmor bi ponekad provodio na zapadnoj obali Jadrana, u Misano Adriatico, gdje bi došli njegova majka, brat i nevješta.

Franjevac

Melada je bio nepopravljiv optimist, kako se to i pristoi jednom franjevcu. Rado je unosio mir i vedrinu. Nije podnosio namještenost, usiljenost. Volio je naravnost. Bio je tip franjevca kakva više nema. Srce mu je

tražilo ono što je bitno. Kao redovnik imao je svoj red i njega se držao. Rano bi ustajao. Uvečer bi do kasno čitao. Dugogodišnji pretplatnik „Slobodne Dalmacije“ i „Glasa Koncila“ pratio je crkvena i društvena zbivanja u domovini. Radovao se pobjedi „Hajduka“. Sve je to sklapao sa svojim obvezama koje mu je povjerila uprava Reda. Bio je dugogodišnji savjetnik u kućnoj upravi Antonianuma. Na glasanjima je dobivao brojne glasove. Za hodočašća u Svetu Zemlju, daleke 1980., Franjinom je jednostavnošću obilazio mjesta koja je Gospodin posvetio svojim životom i smrću. Susretao se čovjektivom Onoga koji je „radi nas i radi našega spasenja“ postao čovjekom. Klanjao se tajni čovjektivsina Božjega u betlehemskoj spilji, gdje je molio i Sveto pismo na latinski prevodio njegov vrli „sumještanim“ sveti Jeronim. Bio je čvrsta značaja, pravi kolerik. Znao bi se ubrzo rasrditi, ali i umiriti. Zbog toga se mnogima činio oštire i borbene naravi. S razvijenim osjećajem za pravdu zalagao se za pravednost na svim životnim područjima. Nije bio zlopamtilo. Bio je širok prema sebi, ali i prema drugima. U subrači je otkrivao dobro i pozitivno. Ono što mu je u srcu, bilo mu je i na usnama. Iako se kretao u diplomatskim krugovima, nije bio diplomat. Bio je neposredan. Sljedbenik je riječi iz Evanđelja „Neka vaše riječi budu da, ako je da, ne, ako je ne“ (Mt 5, 37). U službi Djevice iz Nazareta, koja je svojim „da“ donijela svijetu Spasitelja, fra Pavao je svoj životni „da“ iz dana u dan živio i doživio. Zbog toga vjerujem da je i njegov susret s Bogom bio „da“, i da mu je Gospodin rekao: „Dobro, valjani i vjerni slugo. Uđi u veselje Gospodara svoga!“ (Mt 24, 23).

Dr. Dinko Aračić

Merica Meri Marasović

U subotu 10. siječnja u 32. godini života, boreći se s teškom i opakom bolešću u velikoj želji za životom, preselila se u vječnost, u Mainzu, u Njemačkoj, Merica Meri Marasović. Iza sebe je ostavila supruga Milivoja i sina Maria.

Rođena je 30. svibnja 1971. Ispraćaj pokojnice u Hrvatskoj katoličkoj misiji Mainz bio je u ponedjeljak 12. siječnja, a misno slavlje i obrede predvodili su voditelj tamošnje misije fra Josip Klarić i voditelj Hrvatske katoličke misije u Frankfurtu fra Petar Vučemilo.

O. Klarić je istaknuo: „Draga osoba, supruga i majka uvijek umire rano i prerano, a ako je osoba još premalada, kao što je naša pokojnica Merica, onda je uistinu prerano. Ne možemo shvatiti da je nema više među nama iako smo svi znali da je njezina bolest teška i neizlječiva i da dolazi vrijeme rastanka. Ne možemo je zaboraviti. Ostaju nam njezine lijepe riječi, lijepe uspomene, ostaje nam njezina majčinska ljubav, njezina ljubav prema suprugu, njezino mjesto u stanu, njezin pogled, njezina boja glasa. Zahvaljujemo za njezinu vjeru u Boga, za njezino strpljenje te molimo Boga i Mericu za oproštenje ako smo je koji put uvrijedili.“

Pokopana je u srijedu 14. siječnja u domovini na mjesnom groblju sv. Ante u Ugljanima.

Vlč. Dragan Čuturić

U nedjelju 1. veljače iznenada je preminuo vlč. Dragan Čuturić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, dugogodišnji voditelj Hrvatske katoličke misije Mosbach. Vlč. Čuturić rođen je 19. rujna 1944. u Zenici, u Bosni i Hercegovini. Za svećenika je zaređen 12. travnja 1970. u Zadru. HKM Mosbach vodio je od svoga dolaska u Njemačku, od jeseni 1972., sve do svoje smrti 1. veljače.

U SUSRET XX. SVJETSKOM DANU MLADEŽI — KÖLN 2005.

Svjetski dan mladih — svetkovina susreta

Prvi službeni svjetski dan mladeži održan 1986. Svjetski dan mladeži, koji će se održati 2005. godine u Kölnu, 20. je po redu.

Dvadeseti svjetski dan katoličke mladeži održat će se od ponedjeljka 15. do nedjelje 21. kolovoza 2005. u Kölnu i u većim gradovima kölnske olokice. Pripreme za taj važni događaj već su započele, a po predviđanjima u Kölnu se očekuje oko milijun mladih i mladih odraslih iz cijeloga svijeta u dobi od 16 do 30 godina. Na susretu se očekuje i dolazak Svetoga Oca. To je potvrđeno u sklopu opće audijencije u srijedu 29. listopada 2003. u Rimu kada su generalni tajnik 20. svjetskoga dana mladih mons. Heiner Koch i ravnatelj Dana Hermann-Josef Johanns Papi službeno uručili službeni logo susreta.

Logo ćemo u sljedećim brojevima redovito objavljivati na naslovnici našega lista, a ovoga ga puta donosimo i na ovoj stranici. Logo predstavlja elipsa u kojoj su prikazani Krist predstavljen križem crvene boje, zvijezda koja označuje da nas Bog vodi, kölnska katedrala, slovo C koje također označava Krista i zajedništvo Crkve, te, na kraju, plavi luk koji simbolizira rijeku Rajnu i krsnu vodu. Ivana Pavla se u toj prigodi posebno dojmio logo te je sve povezano uz svjetski dan mladeži prihvatio s radošću i zahvalnošću.

Želja nam je i s naše strane dati doprinos da taj susret što bolje uspije, stoga smo na ovoj stranici od ovoga broja „Žive zajednice“ pokrenuli rubriku pod nazivom „U susret svjetskom danu mladeži — Köln 2005.“ U rubrici će se naći sve važnije infor-

macije o samom danu mladeži, a nastojat ćemo doznati i što i sami mladi očekuju od toga susreta.

Što je svjetski dan mladeži?

Svjetski dan mladeži je hodočasnički put mladih ljudi. Oni se na njemu susreću jedni s drugima i s Isusom Kristom. Taj dan je također i svetkovina vjere. Na taj način mladi

produbljuju svoju vjeru u Boga ili ga uče upoznati. Pritom upoznaju i Crkvu kao zajednicu brojnih nacija. Također na novi način otkrivaju dar svoga krštenja i dobivaju novi pristup slavlju Euharistije i slavlju otкупljenja. Svjetski dan mladeži je također i svetkovina susreta. U susretu mladi domaćini uče mlade iz raznih krajeva svijeta o svojoj kulturi, svome društvu te ih pritom upoznaju sa svojim načinom prakticiranja vjere. Susret je mladih također i svečanost radosti. To je prigoda da se mladi povežu kroz ples, glazbu, te raznolike umjetničke ponude na ulicama ili na pozornicama, koje se sponatano organiziraju. To je također susret zajedništva iznad svih granica, jezika i kultura, kod kojih poglavito dolazi do izražaja svjedočanstvo vjere da Bog daruje ljudima novo vrijeme pravednosti i mira.

Svjetski dan mladeži je hodočasnički put mladih ljudi. Oni se na njemu susreću jedni s drugima i s Isusom Kristom. Taj dan je također i svetkovina vjere. Na taj način mladi produbljuju svoju vjeru u Boga ili ga uče upoznati.

XVII. Svjetski dan mladeži održan je 2002. u Torontu

Službeni logo Dana mladeži 2005.

Kako je sve započelo?

U godini 1983./84. papa Ivan Pavao II. je pozvao na spomen 1950 godina od smrti i uskrsnuća Kristova proglašivši tu godinu Svetom godinom otkupljenja pod motom „Otvorite vrata Otkupitelju!“. Na kraju te svete godine Papa je pozvao mladež iz cijeloga svijeta u Rim na veliki susret koji se dogodio na Cvjetnicu 1984. godine. Sudjelovanje mladeži je bilo iznad očekivanja. Nakon što su UN sljedeću 1985. godinu proglasile Međunarodnom godinom mladeži, Papa je još jedanput iznova 1985. godine pozvao mladež na Cvjetnu nedjelju na ponovni susret u Rim. Potaknut plodovima tih susreta, Papa je u prosincu 1985. svečano obznanio kako želi da se takvi susreti ubuduće održavaju svake godine. Također bi se svake druge godine središnji svjetski susret mladeži s Papom održavao u jednom od predviđenih mjesta u svijetu. U godinama između velikih svjetskih dana mladeži Papa poziva na biskupijske svjetske dane mladeži koji bi se održavali također na Cvjetnicu. Tako je prvi službeni svjetski dan mladeži održan 1986. Svjetski dan mladeži, koji će se održati 2005. godine u Kölnu, 20. je po redu.

Priredio: A. P.

PROMJENA ADRESE

Prostorije Socijalnog ureda u Hanaui u kojemu djeluje socijalni radnik Zdravko Čutura odnedavno se nalaze na novoj adresi koja glasi:

Im Bangert 4
63450 HANAU
Telefon, faks i e-Mail su ostali isti.

Andeo jasnoće

Andeo jasnoće želi ti pomoći, da samog sebe jasno upoznaš, i temeljito sebe sagledaš.

Mnogi ljudi jasno se izražavaju u raspravi, jer znaju o čemu se radi. Slušaju argumente. U razgovoru osjećaju emocije. Navode u svoj jasnoći u čemu je problem i gdje se nalazi rješenje. Možda ti u osobnom razgovoru jasno kažu što si previdio, što su tvoje stvarne blokade i što bi morao mijenjati za svoje dobro. To nisu naučili. Ne moraju biti psiholozi. Pogled im je jasan za ono pravo. Ne govore mnogo. Kad nešto kažu, pogađaju ono što je pravo. Bistre nešto što je u tebi bilo mutno i nejasno. Za tebe su anđeo jasnoće. Slične anđelima Filippina Lippija, lica im odražavaju

jasnu i prozirnu jasnoću. Andeo jasnoće želi doći k tebi i izmamiti nadarenost koja je u tebi. Sigurno imaš iskustvo jasnog gledanja, odjednom ti je sve bilo jasno. Za starce je to tajna spoznaje, da sam najednom progledao. Ja ne shvaćam ništa osobito. Najednom mi je sve jasno. Svoje životu mogu reći da. Osjećam da je sve dobro. Ne vidim nešto konkretno, nego progledavam, vidim dno na kojemu se sve bistrilo. Takva su nam iskustva uvijek dar. Tu se sve preobražava. Kroz maglovito sjaji istinsko. Dolazimo u doticaj s pravim životom, s prvotnom i neiskrivljenom slikom naše vlastite osobe. Sigurno poznaješ iskustvo da ti je najednom postalo jasno što trebaš činiti, što je tvoj osobni poziv, kako ići dalje. Jasno si prepoznao što se oko tebe zbiva. Najednom si razumio sebe. Možda si dugo razmišljao o sebi i nisi

dogurao daleko. Najednom ti je kao iz vedra neba došao svijetli trenutak koji ti je razjasnio sve. Posjetio te je anđeo jasnoće i otvorio ti oči za istinsko. Možda si stajao pred odlukom. Dugo se nisi znao odlučiti.

Mnogi razlozi su govorili za i protiv. Bilo je puno mogućnosti za izbor, kao npr. izbor zvanja. I najednom ti je bilo jasno što želiš. Sasvim jasno si osjetio anđela koji je u tvome podvojenom srcu stvorio jasnoću. Možda si se zapleo u stanje koje je bilo potpuno neprozirno. Ti nisi prozreo što se za pravo događa. I najednom ti je sve bilo jasno. To je za tebe bio anđeo iskustva. Andeo jasnoće želi ti pomoći, da samog sebe jasno upoznaš, i

temeljito sebe sagledaš. Vježbom možeš postati anđeo jasnoće za druge. U razgovoru ćeš moći jasno vidjeti što drugi treba, što mu čini dobro. U njegove zapletene misli možeš unijeti jasnoću. On će ti biti zahvalan. Nije jednostavno naučiti jasnoću. Trebaš anđela jasnoće koji te u nju uvodi. Možeš moliti anđela jasnoće da ti dođe u pomoć, ako su prijatelj ili prijateljica u teškoj situaciji i mole te za razgovor. Ne razgovaraš s opterećenošću uspjeha, kao da obvezatno moraš pomoći ili riješiti probleme drugima. Možeš se opušteno upustiti u razgovor, jer vjeruješ da ti anđeo jasnoće dolazi u pomoć i daje ti ono što te bistri i pomaže. Možda zadugo nećeš moći ništa reći, jer ništa ne razumiješ. Tada se u tebi nešto budi. Govoriš i pogađaš pravo. Andeo jasnoće došao ti je u pomoć.

Priredio: Jozo Župić

Bl. Marija Propetog Isusa Petković

Rješenje pošaljite najkasnije do 4.3.2004.

Mariofil Soldo	Duhočko glazbalo u Istri	Družba koju je osnovala	Papir za tiskanje novina	Njemačko- francuski kipar Hans Simeoni	Bivša atletičar- ka Simeoni	Pijanist Pogo- relić	Park u Ljubljani	Nespretno dijete iz starogrčke mitologije	Bratov sin drugom bratu	Špa- njolska	Mjesto odakle su preneseni zemni blazi- nice u blato	Podru- čja, predjeli	Tenisa- čica Majoli	Mario Ančić
Smiriti se na jed- nom mje- stu		▽									Gl. grad gornje Austrije	▽		
Učiniti koga ćoravim										Magma	▽			
Družba broji ...	▽									Grad u Italiji	▽			Osnov- na zamisao
Irislav od milja				Austrija	Na osoran način								Kisik	▽
Hrvatski sitni novac				Bezimen, nepoznat	Slov, skla- datelj, Soss								Povrh, ponad, poviše	
Emanaci- ja, ispa- rivanje		==			Aluminij			Vrsta riječi						
Pobjednički zahvati u džudu					Egipatski pisac			Zrinka Ogresta			Izet od milja			
Sisavci koji glodu sjekulicima							Kvasina				Razoran vjetar		Nada Subotić	
Tip lje- pljive zemlje													Mj. progl. blaženom	
Američki dirigent Maazel										Pri- vržen, vjeran				
Centar vrtnje			Makar- ska							Karikatu- rist, Stip- ković			Rimski: 100	
Materi- jal za ogrjev (mn.)			Grad u Italiji		Promjen- ljiva vr- sta riječi					Nina Badrić			Stanje krcatoga	
Stanov- nici mje- sta Ade										Noeva barka				Glumica, Jennifer [Prija- telj]
Zava- reno mjesto				„Metar“						Domaća životinja				
Uglijk		Elementar- na čestica		Oruđe za lem- ljenje		Kalij	Rijeka u Iranu i Turskoj	Richard Strauss	Obuća koja se prileže remenu	Skijašica Fleiss		Glumica Woods		
Norveški pisac Henrik		Rodno mj. blaženice										„Litra“		
Glodavac sličan poljskom mišu		▽				Izrezati pilom								
Uzvik kojim se traži stisavanje						Dušik			Ante Kovačić		Ptica pjevala			
Paul Anka			Ivan Cankar			Nogom. vratar Dasajev			Uzvik pod- vriskivanja		Kradljiv- vac, lopov		Split	
Stolarski obrt, sto- larstvo			Olaf Thon			Rijeka							Nives Ivanković	
Talijan- ski komičar					Izvaditi iz korica moć ili sablju					Pisac Gardaš				Norveš- ka
										„Alt“				

NÜRNBERG

Povijesna povezanost Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Hrvatski narod iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine je zainteresiran za prošlu i sadašnju međusobnu povezanost Hrvatske i Bosne i Hercegovine. To se potvrdilo i nedavno u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Nürnbergu u Njemačkoj. Ta je misija zajedno s misijskim ogrankom Katoličkoga radničkog pokreta (KAB) organizirala predavanje na temu: „Povijesna povezanost Hrvatske i

Ugarska preuzima u svoje ruke vladanje Hrvatskom.

Od 1463. pa sve do 1683. veliki je dio hrvatskih zemalja napadan i prisilno otuđivan osmanlijskom vojnom silom. Do godine 1878. povijesne hrvatske zemlje Bosna i Hercegovina istrgnute su iz hrvatskog jedinstvenog prostora. Te godine su te zemlje na Kongresu u Berlinu uzete ispod osmanlijske vlasti i uključene u

državni okvir Austro-Ugarske Monarhije. Tim događajem su hrvatske zemlje u velikom opsegu bile u okviru iste države: neosvojeni dio hrvatske i oslobođeni od njih; ili kako se to u ono vrijeme zvalo: kršćanska Hrvatska i turska Hrvatska. U spletu povijesnih događanja Primorska Hrvatska je

bila u okviru Republike Venecije, Francuske i Austrije.

Godine 1918. hrvatske zemlje izlaze iz okvira države Austro-Ugarske Monarhije. Iste godine ulaze opet u okvire druge državne tvorevine, kraljevine Jugoslavije. Ta, za Hrvate vrlo odvratna država, umire 1941. godine. Odgovor toj neprihvatljivoj državi je stvaranje Nezavisne Države Hrvatske. Ona traje od 1941. do 1945. godine. Nakon nje stvorena je nova državna tvorevina FNRJ/SFRJ. Ni ta država nije zadovoljila čežnje za slobodom i samostalnošću hrvatskoga naroda: imati vlastitu samostalnu suverenu Hrvatsku državu. Nadolaskom vrlo napetog povijesnog izazova hrvatski se narod odlučuje na oslobodilački podvig i stvaranje samostalne suverene i međunarodno priznate države Republike Hrvatske 1991. godine.

Bosna i Hercegovina postaju samostalna i međunarodno priznata država. Njezin unutarnji prostorni i politički ustroj uređen je dogovorom u Daytonu (SAD) 1995.

U tim dugim povijesnim putovanjima: u usponima i padovima, u uspravnom hodu i pognutih glava, u pobjedama i gubicima, u rastu i trošenju, u životu i umiranju svjedočio je hrvatski narod i njegova država, ili njegove zemlje u vlastitoj samostalnoj državi u okviru drugih država i naroda.

Zamijećene su i isticane prednosti hrvatskoga naroda u vremenima kada je on živio u samostalnoj državi pod upravljanjem narodnih vladara. Vrlo je prepoznatljiv otežani položaj hrvatskoga naroda u onim vremenima kada je on živio djelomično ili u cijelosti u okviru državnih tvorevina zajedno s drugim narodima i pod upravljanjem tuđinskih, osvajačkih vladara. Užasna su bila za hrvatski narod posebno ona vremena kada je dio hrvatskih zemalja bio prisilno istrgnut iz državnog prostora ostalog dijela Hrvatske, kao Bosna i Hercegovina pod osmanlijama.

U cijelom spletu tih povijesnih događanja dr. Kraljević je tražio niti veza između Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Imao je neprestano na umu povijesno gledano osjećaj za cjeloviti,

jednosni hrvatski zemljopisni i narodnosni prostor, povijesno gledano. Zemljopisni začuđujuće ulazeći prosor Bosne i Hercegovine u zemljopisni prostor Hrvatske najočitije svjedoči zemljopisnu, pa ona i narodnosnu i povijesnu jedinstvenost tih zemalja,

bez obzira što se s vremenom poremetio narodnosni sastav pučanstva.

To vrlo nadahnuto, stručno, a ujedno vrlo pristupačno predavanje dr. Vinka Kraljevića popraćeno je velikim oduševljenjem i burnim odobravanjem vrlo velikog broja mladih i odraslih iz te hrvatske katoličke zajednice. Ujedno je izražena želja da dr. Kraljević ponovno održi slična predavanja.

Valja istaknuti kako je dr. Kraljević u toj misiji u posljednje dvije godine održao još tri zapažena predavanja.

Mihael Rodić

Zamijećene su prednosti hrvatskoga naroda u vremenima kada je on živio u samostalnoj državi pod upravljanjem narodnih vladara. Vrlo je prepoznatljiv otežani položaj hrvatskoga naroda u onim vremenima kada je on živio djelomično ili u cijelosti u okviru državnih tvorevina zajedno s drugim narodima i pod upravljanjem tuđinskih, osvajačkih vladara.

Bosne i Hercegovine“. Tu služenu, osjetljivu i vrlo zahtjevu temu povjerili su dr. Vinku Kraljeviću iz Njemačke. U velikoj dvorani misije vrlo brojnom slušateljstvu predavač je u dvoipol-satnom predavanju vrlo znanstveno i zanimljivo izložio temu. Sadržaji teme bili su vrlo zorno popraćeni suvremenim tehnikama slikovnog priopćavanja, poglavito zemljovidima. Oni su povijesno gledano ponazočili i rasvijetljivali sve značajnije prekretnice u povijesti cjelokupnog prostora hrvatskih zemalja. Dr. Kraljević je vrlo znalački sa značnim analitičkim prodorima i silnom sintetskom snagom duboko zahvatio u glomazno stablo teme, od korijena do vrha, a sadržaji teme smješteni su u dugi vremenski raspon, od 7. do 21. stoljeća — od doseljenja Hrvata do danas.

Ponajprije je želio odgovoriti na pitanje, koje su sve krajeve srednjoistočne Europe naselili Hrvati. Po doseljenju Hrvata u današnje prostore uslijedilo je mukotrpno sjedinjenje i ustroj hrvatskih zemalja u državnu cjelinu do oko god. 925., pa zatim kako-tako uspješan tijek povijesti hrvatske samostalne države pod upravljanjem hrvatskih narodnih vladara, do god. 1102. Od tada država

Užasna su bila za hrvatski narod posebno ona vremena kada je dio hrvatskih zemalja bio prisilno istrgnut iz državnog prostora ostalog dijela Hrvatske.

Što sve treba

Odlaze Ličani Dane i Mane u šumu sjeći drva. Dane nosi sjeckiru i pilu, a Mane na leđa uprtio kuhinjska vrata skupa s dovratnikom.

- Što će ti, Mane, ta vrata?
- A čime ćemo otvarati pive?

Faraon

Pita učiteljica Ivicu:

- Reci mi Ivce, što je to Faraon?
- On će na to:
- Faraon je treće lice od glagola farati: faram ja, faraš ti, fara on!

Mujo i morski pas

Pitali Muju:

- Je li, Mujo, kako bi se ti obranio da te u moru napadne morski pas?
- A Mujo će na to:
- Kao i uvijek. Nahuškao bi ga na Hasu!

Podravci

Kad noću putujete vlakom pa kroz prozor vidite kako se u kućama uz prugu stalno pale i gase svjetla, znajte da ste u Podravini.

- Po čemu, upita netko.
- Podravci čitaju knjige, i kad god okreću stranicu — ugase svjetlo.

Ne vata ništa

Dode Marko u trafiku kod Stjepana:

- Daj mi, Marko, nove baterije za ovaj moj transistor.
- A koliko vata?
- Ma ne vata ništa, crko, ne radi...

Padavica

Najvažnija oznaka te bolesti, koja se još zove i epilepsija, jesu povremeni napadaji gubitka svijesti s grčevima. Uzroci su različiti: upale i tumori mozga, oboljenja krvnih žila mozga, ozljede glave i mozga, prirođeni sifilis, različita otrovanja, neke unutarnje bolesti (uremija, šećerna bolest) i dr. Uloga nasljeđa u etiologiji epilepsije je nejasna. Bolesnici obično predosjećaju napad (glavobolja, vrtoglavica, omaglica, neugodne pojave u želucu, halucinacije i dr.). To se stanje zove aura. Napad često započinje krikom; bolesnik se ruši na zemlju, kao gromom ošnut. Mišići udova nalaze se u toničkom grču, a bolesnici su u licu modri. Nakon dvadesetak sekunda javljaju se kronički grčevi po cijelom tijelu, ali oni mogu biti više izraženi u pojedinim skupinama mišića. Na usta bolesnika izlazi pjena. Često se ugrizu za jezik. Prilikom pada katkad se ozljede. Napadaj traje nekoliko minuta, a zatim bolesnik zapada u duboki

san. U tom stanju zjenice su raširene, refleksi su odsutni. Kad se bolesnici probude, osjećaju se umorni i ne sjećaju se napada. Bolest se može očitovati i drugim pojavama, npr. u periodičnim psihičkim smetnjama (bolesnici su dezorijentirani, smeteni, uzbuđeni i haluciniraju). Takva stanja nazivamo sumračnim epileptičkim stanjima. Često ponavljanje napada padavice postupno dovodi do promjene osobnosti. Bolesnici se karakterno mijenjaju. Nastaju i smetnje u intelektualnom području koje dovode do demencije. Za vrijeme napadaja treba ostaviti bolesnika na miru, u usta mu staviti rubac, da ne ozlijedi jezik. Liječenje je dugotrajno, pod kontrolom liječnika. Svrha je liječenja postupno smanjivanje broja napadaja. To se postiže preparatima barbiturne kiseline, bromovih soli, mezantoinom, hidantalom, tridionom. U novije vrijeme majazolinom. Dijeta: neslana hrana, sa što više tekućine, bjelancevine i šećera i s mnogo masti. Kirurška terapija potrebna je samo u nekim slučajevima.

Savijača od lisnatog tijesta s orasima

Sastojci: 60 dkg duboko smrznutog lisnatog tijesta; 2 žutanjka; 8 dkg šećera; 5 dkg maslaca; 2 cl ruma; 20 dkg smravljenih oraha; 10 dkg mrvica od dvopeka; 1/2 žličice samljevenog cimeta; naribana korica 1/2 limuna; 5 dkg groždica; 3-4 žlice mlijeka i 1 žutanjak.

Od 10 komada svaki ima 555 kalorija.

Neka se lisnato tijesto otapa 30-60 minuta na sobnoj temperaturi. Za nadjev pjenušavo izmiješajte žutanjak sa šećerom. Ras- topite maslac i pomiješajte ga sa žutanjima, dodajte još mljevene orahe, mrvice, cimet, limunovu koricu, rum i groždice, koje ste prije toga oprali toplom vodom. Ulijte onoliko mlijeka koliko je potrebno da smjesa bude čvrsta. Odložite polovicu lisnatoga tijesta; preostalo tijesto složite jedno na drugo i razvaljajte u četverokut 35-40 cm. Rasporedite nadjev po sredini tijesta, razmutite žutanjak, pa njime premažite rubove i prebacite ih preko nadjeva. Razvaljajte komad tijesta što ste ga prije bili odložili, izrežite ga na pruge, premažite žutanjkom i lagano utisnite na savijaču.

Isplahnite lim hladnom vodom, stavite na nj savijaču i ostavite je 15 minuta da miruje. Zagrijte pećnicu na 220 stupnjeva. Savijaču pecite 45 minuta.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	N	□	B	O	G	O	J	A	V	L	J	E	N	J	E
H	E	R	O	D	□	B	A	L	K	A	N	A	C		
A	V	E	N	I	J	A	□	E	□	G	A	□	O		
K	I	N	I	N	O	V	E	C	□	A	B	A	S		
I	N	A	T	□	D	I	V	□	S	V	E	T	O		
R	A	□	E	N	O	T	E	K	A	□	G	U	C		
A	D	I	T	I	V	I	□	K	R	E	O	L	□		
□	J	O	□	R							R	V	A	Č	
C	E	N	O	V							V	I	□	A	
U	Č	I	L	A							I	Č	A	N	
V	I	C	A	N							N	□	R	Č	
A	C	U	□	A							A	N	K	A	
J	A	S	I	□							□	A	A	R	
□	□	□	Z	Š	□	Z	V	I	J	E	Z	D	A		
O	B	O	R	I	N	□	O	V	N	I	N	A	□		
B	O	R	A	V	I	Š	T	E	□	N	A	□	S		
U	Ž	□	D	A	N	A	□	R	G	□	K	A	L	J	
T	I	G	A	N	J	□	L	I	J	E	V	A	N	J	E
I	Č	O	K	E	L	E	M	E	N	□	□	A	Z		

Nagrađen: Dipl. Ing. Petar Vilenica, Hamburg

WAIBLINGEN

Priznanje Mirku Vidačkoviću

Predsjednik KSD „Zrinski“ Mirko Vidačković nedavno je dobio veliko priznanje za svoj dugogodišnji sportski rad. Nadgradonačelnik Waiblingena dr. Werner Schmidt-Hieber uručio mu je zlatnu značku i diplomu kojima ga je predsjednik Vlade Baden-Württemberga Erwin Teufel odlikovao. Tako je predsjednik „Zrinskog“ postao prvi stranac u Baden-Württembergu kojemu je uručeno to visoko priznanje.

Čestitku na tom priznanju uputio mu je i delegat o. Bebić u kojoj se između ostalog kaže: „Ta nas je vijest ugodno obradovala tim više što je priznanje dodijeljeno Vama, neumornom sportskom djelatniku i ljubitelju svega što je povezano uz hrvatsko ime. U ovoj prigodi izričem Vam zahvalnost za sve što ste dosad učinili za našu djecu i mlade na sportskom području. Pritom je posebno u sjećanju Vaša zauzetost prilikom sportskih natjecanja za vrijeme Biblijskih olimpijada.“

Mirko Vidačković je rođen u Bijeloj kod Konjica u BiH. Već je više od tri desetljeća socijalni radnik u Caritasu Waiblingen.
B.Ž./A.P.

Koncerti za crkvu u Lovasu

Četvero mladih glazbenika s područja Gornje Rajne i Vestfalije: dvije Hrvatice Ana Kirchmayer-Diekmann (violina) i Melita Karačić (violina i orgulje) i dvoje Nijemaca Thorsten Diekmann (kontrabas) i Matina Liepold (flauta i orgulje) od prosinca 2003. do srpnja 2004. održavaju desetak dobrotvornih koncerata u Njemačkoj i Hrvatskoj, a sva prikupljenja sredstva bit će donirana za obnovu crkve sv. Mihovila Arkandela u Lovasu. Završni koncert nadareni mladi glazbenici održat će na ljeto ove godine u Vukovaru i Lovasu. Dosad su na tu nakanu održali koncerte u Bochumu i Lüdenscheidu. Odaziv je bio iznad očekivanja, a izveli su djela: Vivaldija, Abela, Majera, Glierea, Pintarića, Schuberta, Gounoda, Purcela i Maršana.

OFFENBACH NA MAJNI

Novi djelitelji pričesti

Na treću nedjelju došašća, 14. prosinca, Hrvatsku katoličku misiju Offenbach je posjetio i na svim misama propovijedao, delegat fra Josip Bebić. On je ovom prilikom uveo u službu djelitelja pričesti Zvonka Nikolića. Gospodin Nikolić je pohađao pripremu u Biskupiji Mainz, na temelju koje mu biskup Mainza, kardinal Karl Lehmann, kao uzornom kršćaninu dao odobrenje dijeljenja pričesti.

Gospodin Nikolić, zajedno sa suprugom Ružom, u misiji već jedno desetljeće obnaša službu sakristana, a njihova starija kći Kornelija vrijedna je orguljašica u toj zajednici.

Delegat Bebić i voditelj HKM Offenbach fra Nediljko Norac-Kevo cijeloj obitelji Nikolić zaželjeli su obilje Božjeg blagoslova i ustrajnosti u služenju oko oltara Gospodnjega.

Tekst i snimka: ZVOR

A photograph of a deep canyon with a bright blue lake in the center. The view is framed by the dark, textured opening of a cave in the foreground. The canyon walls are rocky and covered with green vegetation. In the background, there are more rocky cliffs under a clear blue sky.

**Bože moj, pećino moja kojoj
se utječem, štite moj, spasenje
moje, tvrđavo moja!**

2 Sam 22. 3